

KLEIN WONEN MAGAZINE

„We houden van
strak en gezellig”

Binnen bij Samantha & Roeland

*Van Legohuisje
naar container*

INTERVIEW

*De natuur als
inspiratiebron*

BUITENLEVEN

*Eindelijk loslaten
en ontspannen*

VANLIFE

Pippi

Even googlen en je vindt ze bij bosjes: enthousiaste zelfbouwers die hun zomervakantie opofferen aan het bouwen van hun droomhuisje. Vaak met nul bouwervaring, maar samen met een handige vader, oom of vriend, of moeder, tante of vriendin, en het wereldwijde web verrijzen de mooiste op maat gemaakte huisjes in ons land. Geheel in de geest van Pippi Langkous, want haar citaat *Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan* is inmiddels de geuzenleus van klein bouwend Nederland geworden. Dat is de spirit! En het loont ook nog eens.

Zelfbouw is in vele ons omringende landen de normaalste zaak van de wereld, maar in Nederland wordt vooral projectmatig gebouwd. En dat is vreemd, want zelfbouw is betaalbaarder dan seriebouw. Het kan voor mensen met een lager inkomen voordeliger zijn om zelf een huis te bouwen dan om een nieuwbouwwoning te kopen. Bijna al het geld gaat daadwerkelijk naar bouwmaterialen, omdat de bewoners de woning in eigen beheer bouwen. Hierdoor hebben de woningen bij de oplevering al een overwaarde. Dit verzin ik niet. Deze strofe komt letterlijk van de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Zij helpt met haar expertteam Woningbouw gemeenten en provincies graag een handje om duurzame zelfbouw op te zetten en uit te werken, want het is ook voor gemeenten goedkoper. *Tiny houses* worden zelfs expliciet als voorbeeld van zelfbouw genoemd door deze rijksdienst.

Hoewel er stapje voor stapje meer mogelijkheden worden geboden voor zelfbouw en *tiny houses* lopen nog steeds veel gemeenten niet warm voor dergelijke initiatieven. Onbekend maakt bij veel ambtenaren nog steeds onbemind. Het zou mooi zijn als zij ook eens de spirit van hun collega's in Almere overnemen. Daar krijgen burgers in Oosterveld alle vrijheid om zelf te bouwen. Natuurlijk komen in deze omvangrijke pilot nadelen naar voren. Het gaat dan veelal om overeenstemming over het aanleggen van gezamenlijke voorzieningen als riolering en infrastructuur. Daar leren ze in de polderstad weer van, maar het motto *Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan* houden ze daar overeind. Ook al blijkt deze geuzenleus helemaal niet van het Zweedse meisje met oerkracht afkomstig te zijn. Pippi heeft dit volgens onderzoek van de erven van schrijfster Astrid Lindgren nooit uit de mond van haar populaire karakter laten komen. Wel heeft het beroemde roodharige meisje met vlechten regelmatig met bravoure gesteld dat onmogelijk lijkende opgaven waarschijnlijk wel gaan lukken als zij het maar echt probeert. Daar kunnen veel ambtenaren ook al een mooi voorbeeld aan nemen als het om zelfbouw en *tiny houses* gaat. Te beginnen met een telefoontje naar het expertteam Woningbouw.

TINY KOZIJN
THINKS BIG IN TINY HOUSES

www.tiny-kozijn.nl
Langeweg 6, 4756 AK Kruisland
T: +31(0)167 53 24 18

My Tiny Home
ontwerp, bouw en advies

ONTWERP JE EIGEN TINY HOUSE
cursus start op 1 september 2021

[klik HIER voor meer info](#)

KLETSSEN OVER KLEIN WONEN?
WORD LID VAN ONZE GROEP
KLEIN WONEN
[KLIK HIER](#)

ALLE ADVERTENTIES ZIJN INTERACTIEF. KLIK OP DE ADVERTENTIE VOOR MEER INFO.

Voor starters en singles of als mantelzorgwoning

Vanaf 19 m² kunnen wij onze gemakkelijk te combineren modulaire TEO Houses leveren. In 1 dag geplaatst op schroeffundering. Helemaal sleutelklaar incl. keuken, sanitair, verwarming (warmtepomp), elektriciteit, vloer-, wand- en plafondafwerking.

Download onze digitale presentatie! [KLIK HIER](#)

Prefab Modulair Bouwen
casco of sleutelklaar bouwen met beperkte m²'s

www.pmb-bv.nl
info@pmb-bv.nl
06 15825870

PMB
Prefab Modulair Bouwen

Dorpje in bloei

28

85

*Wonen onder
de hemel*

INHOUD

In je bol!

45

Blauwe droom

Mieke en Joost kunnen eerder met pensioen dankzij hun blauwe droomhuisje.

10

Eindelijk loslaten

Marit kan eindelijk ontspannen en loslaten nu zij voor een *vanlife* heeft gekozen. Zij heeft er dan ook nog geen moment spijt van.

64

EN VERDER

KLIK op het paginacijfer om naar de pagina te gaan. KLIK op i rechtsonderaan elke pagina om terug te gaan naar Inhoud.

COLOFON en interactie	6
TINY THINGS	7
FOTO Gezoem in <i>tiny house</i> -dorpje	8
BINNEN BIJ Samantha & Roeland	19
BLOG Noortje	26
KORT Frisse look en nieuwe items website KWM	32
APPEN met Manon	33
BLOG Tim	36
INTERVIEW Legohuisje leidt tot containerwoning	37
VLOG Hilde & Oscar	44
BLOG Wim Kromwijk	49
SOCIAL TALK	93

ENERGIE <i>Vanlifer</i> Rob van het gas af	50
CREATIEF Fleurige windspinner	52

BOEKEN	54
VOORPROEFJE <i>Stay Wild</i>	58

BUSLEVEN SANNE Een rustige dag	62
JANTINA'S VANLIFE Klein maar fijn	71

INTERVIEW De Buitenfamilie	74
MOESTUINDERWIJS Oogsten, verwerken, uitdelen	83
PUUR KOKKERELLEN met Suzanne	90
MEVROUW ONKRUID Goudsbloem	91

COLOFON

REDACTIE

redactie@kleinwonenmagazine.nl

Hoofredacteur & Artdirector

Raymond Kool

Redactie-assistent

Margo de Kemp

Medewerkers

Tim van der Meer, Noortje Veerman, Manon Verijdt, Marcel van Mierlo, Ibolya Moór, Wim Kromwijk, Hilde de Leeuw & Oscar van Keulen, Elke Rabé, Sanne Dodemont, Jantina Scheltema, Suzanne Beekenkamp, Lidion Zierikzee, Maaïke Pfann.

Fotografie

Ronald Lammers, Noortje Veerman, Klein Zuidbroek, Manon Verijdt, Tim van der Meer, Icewall One, Conker Living Limited, Steve Areen, Bubblemania, Lennart Vonk, Rebke Klokke, Stroomwinkel, Margo de Kemp, Melanie Lewis, Iris Thorsteinsdottir, Stuart McGlennon, Sanne Dodemont, Marit de Ridder, Amelandfoto.nl/Jantina Scheltema, De Buitenfamilie, Elke Rabé, Minke Schepers, Lidion Zierikzee, Suzanne Beekenkamp, Maaïke Pfann, Maina Pershina.

TIP DE REDACTIE

tip@kleinwonenmagazine.nl

SALES

adverteren@kleinwonenmagazine.nl

Sales & Marketing

Ronald Lammers

Sales assistent

Carla Hornsveld

DISTRIBUTIE

www.kleinwonenmagazine.nl

ALGEMENE VRAGEN

info@kleinwonenmagazine.nl

WEBSITE

www.kleinwonenmagazine.nl

Klein Wonen Magazine is een uitgave van Tiny Publisher V.O.F.. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van de uitgeverij worden overgenomen.

INTERACTIE

Klein Wonen Magazine is als puur digitaal magazine super interactief. Met 1 klik krijg je toegang tot meer informatie, foto's en video's. Klik daarvoor op een van de volgende symbolen in de artikelen.

Speel video

Naar website

360° foto

FB / Album

Download

Klein Wonen

Tekstlink

Naar inhoud

ADVERTENTIES > Alle advertenties zijn interactief. Klik op de advertentie, het webadres of de symbolen.

TINY THINGS

Al deze *tiny things* zijn te koop in onze webshop. **KLIK** op de foto om naar de shop te gaan.

Handzaam zelf pasta maken

Er gaat niets boven zelfgemaakte pasta of noodles, maar die grote lompe pastamachines zijn een sta in de weg als je klein behuist bent. CuisineU heeft voor klein woners een zeer compacte pastamaker op de markt gebracht. Liggend slechts 6,2 cm hoog en ook de lengte van 20 cm reuze mee. Fraai in rvs uitgevoerd en met de 5 verschillende pastadoppen maak je er letterlijk in een handomdraai meer soorten mee dan menig grote pastamachine. Ook een stuk gemakkelijker schoon te houden en kan zelfs in de vaatwasser. Absolute aanrader!

Hakken zonder huilen

Echte thuishokks kunnen niet zonder een keukenmachine, maar waar laat je zo'n bakbeest in je kleine huisje? Je groenten met de hand snijden is het alternatief of deze supercompacte hakmolen. Oké, een tomaat of ui moet je wel eerst even in kwarten snijden om hem erin te krijgen, maar het snijden gaat supersnel en je krijgt er bij een ui geen tranen van in je ogen. Is oplaadbaar, dus geen gehannes met een snoer. En ook nog lekker licht en energiezuinig!

Retro op z'n Italiaans

Nee, dit is geen ouderwetse transistorradio. Retro is dit Italiaanse oventje van Ariete wel. Verkrijgbaar in de vintage kleuren groen, blauw en beige. Warmt snel op en is prima geschikt voor tiny pizza's, afbakbroodjes en cakes. De vintage-look geeft je keuken een Italiaanse jaren 50-sfeer en helemaal leuk is het dat je ook andere keukenapparaten in dezelfde stijl kunt krijgen, zoals een koffiemachine, waterkoker, broodrooster, melkopschuimer of slowcooker. Viva Italia!

Tiny diepvriezer in 3 kleuren

Als je niet veel ruimte hebt in je keuken kies je vaak voor een tafelmodel koelkast met zo'n ienienienie vriesvakje. Er zijn echter ook *tiny* vriezers, zoals deze van Primo. Met een afmeting van 51 x 44 cm (h x b) is hij gemakkelijk in te tekenen in je *tiny* keuken en met zijn inhoud van 33 liter kun je toch nog best wat kwijt. Niet genoeg? Neem er dan 2 en zet ze op of naast elkaar! En vind je koel wit niet bij je interieur passen. Geen nood ze zijn er ook in lichtgrijs en zwart. Cool!

Gezoem in *tiny house*-dorpje

Na een wat stoeve start is het *tiny house*-dorpje aan de Haarlemse Zwemmerslaan nu toch echt verzezen. Het is een pilot in het kader van *antibraakwonen*, waarmee de gemeente wil kijken of er in de toekomst vaker tijdelijke bebouwing op braakliggende terreinen kan worden toegestaan. Er staan nu 10 huisjes van Tiny TIM in de wijk Schalkwijk waar op de langere termijn 100 nieuwbouwwoningen en 35 zelfbouwwoningen moeten komen. De bewoners hebben in elk geval een garantie van 10 woonjaren. Als er wordt gebouwd worden hun huisjes naar een ander braakliggend terrein in Haarlem verhuisd.

Inmiddels zijn de bewoners aardig gesetteld in hun mini-dorpje in het groen. Momenteel werken 7 bewoners hard aan enkele bijen- en hommehotels in hun bloemenweide. Daar willen zij Schalkse honing gaan produceren en de wijkbewoners kennis laten maken met het imkeren. Het was een van de 11 beloonde ideeën van het project *Schalkwijk aan Zet*, waarin buurtbewoners plannen konden aandragen om de Haarlemse wijk gezelliger te maken.

EXPO COMPACT WONEN

DemoParkNL – expo van tiny en compacte woningen. Van toonaangevende aanbieders. Woonoppervlak tussen 30 en 70 m². Midden in Nederland, langs de A6 bij Almere. Proefslapen is mogelijk. Bezoek de website voor de bezichtigingsdagen en presentaties.

www.demopark.nl

ALLE ADVERTENTIES ZIJN INTERACTIEF. KLIK OP DE ADVERTENTIE VOOR MEER INFO.

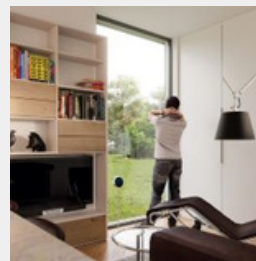
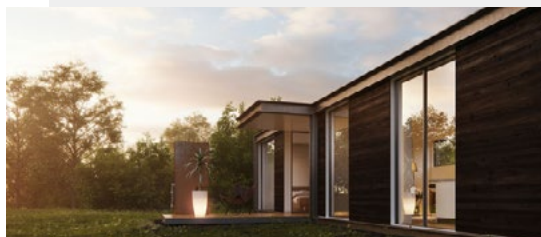
FH FLEXHOME-ONE

HIGH QUALITY
FUNCTIONAL DESIGN

Flexhome-one ontwikkelt hoogwaardige mobiele woningen.
Onze compacte woningen zijn geschikt als 'tiny house', starterswoning, mantelzorgwoning en voor particuliere woningbouw.

Wilt u meer weten?

Bezoek onze website. [Klik hier](#)

Vestiging Noord
Ynduksjeweij 4, 8914 CA Leeuwarden
Vestiging Zuid
Marathonweg 1, 6225 XV Maastricht

WWW.FLEXHOME.ONE

Vroeg met PENSIOEN dankzij blauw DROOMHUISJE

INTERVIEW

Zoals vele 50-plussers denken Mieke en Joost Verheugen na over hun verdere leven. Een jaar of 5 eerder stoppen met werken en flink ontspullen lijkt hen wel wat. Kleiner wonen moet dit mogelijk kunnen maken. Piepklein wordt hun opvallende blauwe houten huisje op een ongewild ruime kavel uiteindelijk niet, maar wel een stuk kleiner en duurzamer dan hun oude rijtjeswoning. Op dit stekje in het dorpje Alphen hoopt het Brabantse paar oud te worden.

Beide docenten in het voortgezet onderwijs houden naast muziek maken vooral ook van fietsen, wandelen en reizen met hun camper. Nu ze halverwege in de 50 zijn begint het vrije leven te lonken. Wat als we nu eens onze ruime geschakelde rijtjeswoning verkopen en kleiner gaan wonen? Zou het dan mogelijk zijn eerder met pensioen te gaan? Een eigen onderzoekje leert de 55-jarige Mieke en 2 jaar oudere Joost, dat dit het ei van Columbus kan zijn. Bovendien kan Mieke haar wens om te ontspullen daarmee ook vervullen. Na de grote opruimklus bij haar overleden ouders vind zij het een aantrekkelijk idee om zelf niet zoveel *troep* achter te laten.

Het stel zet de schouders onder hun plannen. Ze struinen het internet af en bezoeken *tiny house*-bijeenkomsten. Bij de gemeente Goirle leggen ze de vraag neer om een kleine kavel van zo'n 120 tot 150 m² te kunnen kopen, maar vangen bot. Uiteindelijk kiezen ze dan toch voor een grote kavel. Bij Finnhouse in Rosmalen vinden zij hun houten droomhuisje met een grondoppervlak van slechts 56 m², zodat ze nu lekker veel grond om zich heen hebben. Trots vertellen Mieke en Joost over hun gezette stap.

Jullie hebben allereerst gesprekken gevoerd met een bevriende architect over de impact van *klein*. Wat zijn jullie hier wijzer van geworden?

Mieke: Hij tekende voor ons een huisje van 4 bij 9 meter. Heel modern, doordacht en efficiënt met multifunctionele plekken. Tijdens de gesprekken daarover met hem kwam de impact van heel klein wonen tot leven en ontdekten we dat we dat niet wilden. We werken allebei in het onderwijs, moeten daarvoor ook veel thuis doen, er zijn muziekinstrumenten in het spel, en een te klein huis is niet levensloopbestendig. We zijn al 55-plus, willen er tot *het einde* in kunnen wonen, er met een rollator kunnen lopen en met een eventuele traplift naar boven kunnen.

We gingen in dezelfde tijd een aantal keer naar *tiny house*-bijeenkomsten en kwamen daar tot dezelfde conclusie.

Joost: Het heeft bij ons ook het denken over ontspullen absoluut in gang gezet en dat kostte kruim. Mijn ruime bibliotheek is met 9 meter ingekrompen, dat zorgde voor hoofdbreken in keuzes die ik moest maken. Ook bracht het teweeg dat we ons gingen oriënteren op slim gebruik maken

„Het heeft bij ons ook het denken over ontspullen absoluut in gang gezet”

> Joost en Mieke hebben ruimte om muziek te maken in de afgeslankte bibliotheek.

© Ronald Lammers Fotografie

> De benedenverdieping van het droomhuisje van Mieke en Joost.

© Ronald Lammers Fotografie

> Weinig meubels geven de kids veel speelruimte en de lichte kleuren zorgen voor een ruimtelijk effect.

van ruimtes. Bijvoorbeeld door de ruimte onder planken te gebruiken om daar dingen op te hangen.

Jullie hebben jullie uitgebreid georiënteerd op manieren van bouwen. Tussen welke vormen hebben jullie getwijfeld?

Joost: Ik heb een aantal verschillende bouwvormen bekeken, maar vanaf het begin was er bij mij een grote voorliefde voor bouwen in hout. Ik heb ook gekeken naar bouwen met stro, maar zag er tegenop dat de afwerking van de buitenkant een soort stuc- of leemlaag wordt, die dan eventueel nog geverfd moet worden. Kortstondig hebben we ook gekeken naar bouwen met piepschuim. Dat leek als voordeel te hebben dat het goedkoper was, maar ook dat is afgefallen.

Al in 1998 zijn we gaan kijken naar een houten huis dat te koop stond, geen ideale locatie op dat moment, maar wel een heel fraai huis. Daar is het denk ik wel serieus begonnen, hoewel de vakanties in Noorwegen en Zweden daar zeker ook aan hebben bijgedragen. Ook in het Scandinavisch klimaat is het goed wonen in een houten huis, dus dat moest volgens ons in Nederland ook zeker kunnen. De herinnering aan een bijzonder houten huis op een steiger in een Noors fjord, waar we na een lange tocht op de motor om half elf 's avonds aankwamen en een warme sauna aantreffen staat in ons geheugen gegrift. Dat gevoel, het gezonde binnenklimaat, uitstraling, charme, duurzaamheid en iets apart, geen 13-in-een-dozijn, wars van mode en ook het tempo waarin gebouwd kan worden

speelden een rol in de keuze voor houtbouw.

Hebben jullie overwogen het huis zelf te bouwen?

Mieke: Nee, ik geen moment. Daarvoor is geen tijd in ons leven met drukke banen. En we zouden het ook niet kunnen. Ons schuurtje met overkapping is het enige dat we zelf gedaan hebben. Joost heeft het heel even met de gedachten gespeeld, omdat dat in financiële zin iets kon opleveren, maar dat hebben we dus niet lang overwogen.

„Vanaf het begin was er bij mij een voorliefde voor bouwen in hout”

Hoe is jullie huis ingedeeld en wat waren voor jullie de prioriteiten?

Mieke: Op de begane grond is een kleine hal met een deur naar onder andere de woonkamer/keuken, een open ruimte in de vorm van een L.

Om ruimte te besparen besloten we dat de ruimte voor een vaatwasser nodig was als keukenkast. In de piepkleine bijkeuken staat ook de installatie van de warmtepomp. De wasmachine en de vriezer konden er nog net bij. In de trapkast staat de voorraad, de stofzuiger, onze saxofoons, een kratje bier et cetera.

Boven is het vreemd genoeg behoorlijk ruim. Op de overloop met daarboven een kleine vliering is onze werkplek met bureau, boeken en piano, en daarnaast een badkamer waar ook een wasrekje inpast wanneer de was niet buiten kan drogen. De slaapkamer waarin je tot de nok kunt kijken is de heerlijkste plek van het huis. Achter de op maat gemaakte hangkast van 130 centimeter hoog zit een

> De slaapkamer loopt in een punt.

> De fraaie badkamer.

> Mieke en Joost op de bovenverdieping.

> Efficiënt omgaan met de ruimte.

loze ruimte voor spullen. Die ruimte is ook nodig omdat er verder weinig bergruimte is gemaakt.

Jullie wilden eigenlijk een echt kleine kavel. Waarom?

Joost: We vinden het een charmant idee dat mensen met wat minder tevreden kunnen zijn. Een klein plekje voor iedereen zorgt ervoor dat er meer natuur overblijft. Ons burgerinitiatief in de gemeente Goirle hierover leverde ook interessante bijeenkomsten met de gemeenteraad op, maar het leverde helaas op korte termijn niet op wat we hoopten. We zagen kavels van 1000 vierkante meter te koop staan op heel fraaie plekken. Kavels waarop met gemak 4 compacte vrijstaande huizen zouden kunnen worden gebouwd. Maar helaas, geen enkele makelaar was bereid om kavels te splitsen.

Jullie hebben nu dus een grotere kavel dan gehoopt. Hoe vullen jullie die verder in?

Mieke: We zijn nu hartstikke blij met de ruimte om ons heen. De tuin, moestuin en een oprit waar de camper én de auto op past. De eigen ruimte rondom ons huis waarderen we nu zeer. We ervaren dat als pure luxe!

Jullie hebben veel spullen weggedaan. Hoe verliep dat proces voor jullie?

Mieke: Ruim 2 jaar lang verkochten we heel veel spullen via Markplaats. Alles wat een jaar niet gebruikt was zou weg moeten kunnen. En het meeste ging weg! Een heleboel boeken, echt honderden, gaven we aan een winkel die van de opbrengst goede doelen ondersteunt.

Joost: Inderdaad, goed nadenken over wat

we nu eigenlijk gebruikten en wat niet. Dat denkproces zorgde er ook voor dat we minder snel nieuwe dingen kochten. Er kwam een rem op de impulsaankopen. Marktplaats heeft goed gewerkt, maar we hebben ook dingen weggegeven, bijvoorbeeld aan een oud-leerling van mij die op kamers ging en wel ruimte had voor een groot hoekbureau. Bijna alles wat we niet meer wilden meenemen, hebben we zo een tweede bestemming kunnen geven. Dat vonden we ook belangrijk.

Geen droger, vaatwasser en magnetron meer. Jullie hebben dus ook duidelijk voor een andere levensstijl gekozen. Hoe leven jullie nu anders ten opzichte van voor de verhuizing?

Mieke: Het is heerlijk om met minder spullen te leven en om een beetje *back to basic* te gaan. Met de hand afwassen is een prima moment om

gezellig te kletsen. De was buiten drogen, vaak onder het afdak van de schuur, is af en toe een uitdaging, maar het scheelt enorm veel stroom en het ruikt lekkerder. Dingen ontdooien kan ook in warm water of de oven. We proberen ook heel fanatiek zo min mogelijk afval te produceren. We kopen veel verzorgingsproducten zonder verpakkingsmateriaal. In onze badkamer zit weinig in een flesje. Groenten komen rechtstreeks van de boer en uit onze moestuin. Onze kleine restcontainer gaat maar 4 keer per jaar aan de straat.

Mieke postte jullie huisje op onze Facebookgroep Klein Wonen en kreeg tot tweemaal toe enorm veel reacties. Waren jullie daar verbaasd over?

Mieke: Ik vond het vooral erg leuk dat zo veel mensen het net als wij een hééééé leuk huis vinden. Het heeft vele leuke Messenger-gesprekken opgeleverd. Er kwam via deze groep ook al iemand

„We zijn hartstikke blij met de ruimte om ons heen”

> Mieke en Joost genieten van hun moestuin.

© Ronald Lammers Fotografie

op bezoek met een aantekenboekje.

Joost: Ja, daarover was ik wel verbaasd. Ons huis is feitelijk een heel traditioneel Fins huis en dat dat zo'n enorm aantal reacties losmaakte, vond ik opvallend. De architect van ons huis plaatst regelmatig foto's van projecten van modern vormgegeven houten huizen en die trekken meer aandacht, dacht ik. Het overviel me dan ook wel een beetje.

Jullie huisje staat tussen veel grote huizen. Hoe voelt het voor jullie om anders te zijn?

Mieke: We wonen aan de rand van het dorp in een nieuwbouwwijk. In onze straat staan inderdaad alleen vrijstaande huizen. De meeste zijn zeker 2 keer zo ruim, want ze bouwen graag groot hier. We komen uit een ander dorp, hebben een houten huis en ook nog eens blauw. We vinden het stiekem wel leuk dat ons huis afwijkt en een beetje opvalt.

De meningen in het dorp zijn verdeeld over jullie huis. Krijgen jullie veel reacties?

Joost: We krijgen vooral leuke reacties van mensen die het leuk, bijzonder en mooi vinden. *Prachtig, durf af te wijken*, riep een voorbijganger eens naar me, toen ik in de tuin bezig was. Er wordt over gepraat merken we en het huis is handig bij de weg wijzen. Tijdens de bouw werden er grapjes door de kinderen in de straat gemaakt over *het frietkot*, vooral toen er

© Ronald Lammers Fotografie

> Lekker bijkletsen tijdens de afwas.

een verdieping op kwam. Er werd ook gedacht dat het woonhuis de garage was en dat er geen plaats was voor een huis. De opmerking *oh, woon je in dat blauwe huis, tja daar moet je van houden* horen we af en toe en wordt vaker gedacht dan uitgesproken, vermoed ik.

finnhouse®

NATUURLIJK WONEN... IN HOUT

NATUURLIJK
PERSOONLIJK
VAKWERK

NATUURLIJK
BOUWEN
&
GEZOND
WONEN

finnhouse.nl

073 | 611 10 05

info@finnhouse.nl

Wilhelminastraat 1B
Rosmalen

Een lading oplossingen voor zelfstandige energievoorziening.

Uw partner voor mobiele-, off-grid- en energie-opslagsystemen.

Van productkeuze tot volledige systeem engineering.

Productadvies | Systeemadvies | Technisch schema
Systeeminstallatie | Systeemcheck & test | Certificering

Lemsteraak 6 | 2411 NC Bodegraven, NL | NL Tel. 0172 - 820 015
info@stroomwinkel.nl | www.stroomwinkel.nl

stroomwinkel
Victron Verkoop & Service Center

Samantha Meure

Leeftijd: 33
Baan: Zorgmedewerkster
Fijnste plekje : Op de bank voor de rocket stove
Meest trots op: De schouw van de rocket stove
Mooiste woonaccessoire: Ook de schouw
Meest inventieve oplossing: Onze apotheekkast

Roeland

Leeftijd: 34
Baan: Gas/elektramonteur
Fijnste plekje : Op de veranda in het zonnetje
Meest trots op: Ons eigen huisontwerp
Mooiste woonaccessoire: De schouw
Meest inventieve oplossing: De technische ruimte

„Ons interieur heeft een Zweeds design met een modern en robuust randje“

360°
FOTO
KLIK HIER

© Ronald Lammers fotografie

„In de apotheekkast staan allerlei heerlijke kruiden, die we van onze vakanties hebben meegenomen”

De woning

Woonplaats: Alphen (Chaam)
 Locatie: Camping
 Type woning: Tiny house
 Woonoppervlak: 30 m²
 Aantal ruimtes: 4
 Verwarming: Rocket stove
 Elektriciteit: 8 zonnepanelen

© Ronald Lammers Fotografie

„We houden van strak in grote lijnen met hier en daar gezellige dingen”

© Noortje Veerman

ONS TWEEDE HUIS OP WIELEN

Klinkt chique, en zo voelt het ook. Ondanks het chronische vakantie gevoel dat we dagelijks in ons *tiny house* ervaren (is natuurlijk niet helemaal waar, maar de zon schijnt en ik ben optimistisch), willen we er af en toe ook eens tussenuit. En daarvoor hebben we dit jaar een vouwwagen aangeschaft. Na campers en tenten wilden we iets anders proberen. Nadat Jan-Willem mij had overtuigd, want ik bedoel een vouwwagen klinkt alsof je 65 bent, hadden we een Holtkamper Astro uit 1997 gekocht. Een oudje, met bijbehorende prijs, om uit te proberen. Spoiler alert: ik wil niets anders meer.

BLOG

Inmiddels heb ik al meerdere keren de *klapkar* gebruikt. Alleen, met Luus of met ons hele gezin. Binnen een kwartier zijn we geïnstalleerd en zitten we aan de koffie (of bier, tijdstip gerelateerd). Maar het huishouden blijkt minder efficiënt dan thuis. Iets waar ik me minder aan stoort, Jan-Willem des te meer. Koken op een los pitje, spullen overal en nergens, zeker als Luus ermee aan de haal gaat.

Toch niet de juiste items meegenomen. En omdat we net zo relaxed erbij willen zitten als dat we thuis doen, heeft Jan-Willem een bermkeuken gebouwd. Ja, weer zo'n woord uit de jaren 80. Met de nodige snufjes en technische trucages. Een zonnepaneeltje erbij, accutje, koeltas op 12 Volt en een gasstelletje. Bam, knalt hij gewoon in elkaar. Hoera, mijn man is klusser!

Noortje Veerman, alias Noortje Regeltut, heeft altijd klein gewoond. Ze is meesterlijk in ontspullen, dol op gezelligheid, leert graag van ervaringen en wil anderen op weg helpen, zoals zij samen met partner Jan-Willem doet met de Tiny House Academy.

NOORTJE

Superdeluxe kamperen, soort van thuis dus. Zo fijn dat we hebben besloten om deze zomer 6 weken naar onze vrienden in Roemenië te gaan. Beetje wandelen, zwemmen en helpen op de camping. Ze hebben midden in Transsylvanië een droomplek gebouwd. Zoek maar eens op Tara Nomada. En dan wordt onze vouwtent echt een huis op wielen. Ben benieuwd hoe we dat ervaren. Luus vindt sowieso alles best, die vindt het te gek dat ze direct uit bed zo het gras in kan stappen. Langs de boodschappenkrat dan, om er een banaantje uit te trekken.

Ons eerste huis op wielen blijft uiteraard niet leeg. Mijn goede vriendin Annebel en haar zoontje Benjamin gaan er proefwonen. Met alle (on) gemakken die horen bij klein en zelfvoorzienend leven. Wie weet raken ze zo overtuigd dat we over een tijdje nieuwe *tiny* bewoners hebben in Nederland.

VERBUITEN DESIGN
Manon Verijdt

DIENTEN

- Advies
- Ontwerp
- Podcast

SECTOREN

- Agrarische herbestemming
- Recreatie ontwikkeling
- Anders en klein wonen

→ *Klik hier voor meer info*

TINYHOUSE STORE
BUILD YOUR OWN FREEDOM

Ontdek de Tiny House Calculator

- Tiny Houses
- Off-grid oplossingen
- Eco-bouwmaterialen
- Informatie
- En nog veel meer

www.tinyhouse-store.nl

ALLE ADVERTENTIES ZIJN INTERACTIEF. KLIK OP DE ADVERTENTIE VOOR MEER INFO.

TINY HOUSE ACADEMY **KLIK HIER!**

Leer ontwerpen en bouw je eigen woning

NIEUW BOEK

SLIM RUIMTE-GEBRUIK³
Ruimte-innovatie op de vierkante mm

20 PIEPKLEINE BOUWSELS
MET UITGEBREIDE BESCHRIJVINGEN, FOTO'S EN ILLUSTRATIES

142 pagina's

- Wereldwijd unieke projecten
- Van hergebruikte graansilo tot iglo
- Van drijvend ei tot 3-d geprint huisje
- Van office pod tot uitklapvilla
- Mooie verhalen over bouwwijze en gebruik
- Prachtig beeldmateriaal
- Rijk geïllustreerd

U kunt het boek bestellen als epub en pdf bestand of als hard cover versie door een mail te sturen naar levenintuinen@gmail.com

© Klein Zuidbroek

DORPJE IN BLOEI

Een jaar geleden was hier nog niets. Nu zijn we compleet, een dorp van 10 huisjes is in de afgelopen 12 maanden ontstaan. Als je aan komt rijden of lopen is het een vrolijk gezicht. Elk huisje is weer anders en past bij de bewoners. Aan de *oudste* huisjes zijn al veranda's gegroeid, bij de wat jongere exemplaren zijn ze nog druk bezig met de basis. Oud of nieuw, de lente laat zijn sporen na. Klein Zuidbroek staat in bloei!

TIM VAN DER MEER

SERIE

Het huisje van Tim en Reinier werd op een vrijdagochtend in Utrecht op de dieplader getakeld en in vliegende vaart op haar plek gezet. Na een maand verder klussen op het terrein verhuisden ze met een camper vol planten en 2 katten naar Apeldoorn. Er wordt nog gekookt op een campinggasstel en buiten gedoucht, maar het huisje vordert aardig. Toen was het alleen nog vol verwachting uitkijken naar het huisje van Anne, het laatste huisje van ons dorpje. De verplaatsing was spannend, maar ook dit huisje is zonder grote kleerscheuren veilig thuis angekommen! De komende tijd zullen Anne en haar vader de laatste grote klussen afronden en zal ze zich snel bij ons voegen.

Nu alle huisjes op hun plek staan heeft iedereen wat meer tijd om klussen op te pakken op en rond het terrein. Om voorbijgangers te informeren over dit project hebben we een infobord ontworpen en geplaatst naast ons toegangshek. We merken dat mensen steeds meer gewend raken aan onze aanwezigheid, maar het blijft natuurlijk een bijzonder gezicht. Omdat we niet altijd iedereen

Iedereen heeft wat meer tijd om klussen op te pakken

te woord kunnen staan en het niet altijd duidelijk is dat we op privéterrein wonen hebben we dit bord in het leven geroepen.

Onze gemeenschappelijke ruimte is in de tussentijd uitgegroeid tot een prachtig fietsenhok met een aparte ruimte waar een wasmachine staat, die we delen, en gezamenlijk gereedschap. De volgende grote klus is de vuurplaats in het midden van ons terrein, hier gaan we een mooie vuurcirkel maken met banken gemaakt van pallets. Ook de moestuin begint steeds levendiger te worden, de ingezaaide gewassen komen boven

> De verplaatsing van het laatste huisje van Klein Zuidbroek was spannend.

© Klein Zuidbroek

> Het plaatsen van het informatiebord voor nieuwsgierige voorbijgangers.

© Klein Zuidbroek

> Op het middenterrein zijn wilde bloemen gezaaid voor meer biodiversiteit rond Apeldoorn.

> De rucola en tomaten groeien al weelderig.

en er kan al geoogst worden! Spinazie en rucola is er in overvloed en de kroppen sla worden met de dag groter. De aarde van Klein Zuidbroek zit vol verrassingen, er komen ook genoeg dingen boven de grond die we niet hebben ingezaaid. Zo groeit er melganzevoet in de moestuin, onkruid voor de een en een lekker maaltje voor de ander.

Nu we op een groot stuk van het terrein de natuur een beetje zijn gang laten gaan komen de prachtigste bloemen en kruiden tevoorschijn. De kamille, weegbree, herderstasjes, klapprozen, paardenbloemen en een variatie aan lange grassen versieren de grond om de huisjes heen. Op bepaalde plekken had het gras echter de overhand. We hebben daarom de handen ineen geslagen met Apeldoorn Wilde Flora Stad, een initiatief van de gemeente Apeldoorn voor het vergroten van de biodiversiteit. Zij zorgen in Apeldoorn voor bloemrijke bermen zodat veel bijen, vlinders en andere insecten daar profijt van hebben en het staat natuurlijk prachtig! Medewerkers van de gemeente oogsten de zaden zelf en laten deze drogen zodat ze

het volgende jaar weer ingezaaid kunnen worden. Op bepaalde plekken op en rond ons terrein hebben we verschillende soorten wilde bloemen en bloemige grassen ingezaaid, we kunnen niet wachten tot ze boven komen.

Onze boomgaard aan de rand van het terrein met babyperenboompjes is inmiddels uitgegroeid tot een soort bomenasiel. Bomen die een nieuw thuis zoeken, vinden in Klein Zuidbroek een fijne plek om te wortelen. De perenboompjes worden nu vergezeld door een kersenboom en een pruimenboom van maar liefst 100 jaar oud!

Ingezaaide gewassen komen boven en er kan al geoogst worden

Het leven in een community is bijzonder, de drempels om elkaar te ontmoeten zijn zoveel kleiner en een buurman of buurvrouw is een zwaai ver weg. Er is genoeg ruimte om zowel met als zonder elkaar te leven. Een helpende hand of een missend stukje buis of schroefje is zo gevonden, evenals een groepje om vuur mee te maken en de dag af te sluiten. We delen niet alleen spullen, eten en klusmateriaal met elkaar, maar ook bijzondere momenten. De bloeiende zomer van Klein Zuidbroek werd ingeluid met de geboorte van het kindje van Iris en Bouke, terwijl de rest van de bewoners zenuwachtig in de moestuin aan het werk waren. De kersverse vader kwam struikelend naar buiten om ons te vertellen dat zijn zoon op de wereld was gezet. Hoe bijzonder is het dat we daar onderdeel van mochten zijn! Welkom Miko, onze jongste Klein Zuidbroeker!

> Gezamenlijk eten rond de vuurplaats.

> Bloeiende bloemen en kruidenplanten maken van Klein Zuidbroek een groen paradijsje.

Frisse LOOK en nieuwe ITEMS WEBSITE Klein Wonen Magazine

Klein Wonen Magazine heeft een gloednieuwe website. Uiteraard met een nieuwe frisse look, maar ook een flink aantal nieuwe items. Zo kunnen lezers nu zelf eenvoudig een bijdrage leveren, is er een overzichtelijke agendarubriek en kunnen verhuurders van kleine woonverblijven voor een klein bedrag hun huisje presenteren.

Achter de schermen is de afgelopen weken hard gewerkt aan de nieuwe website. Dit deed het team van Klein Wonen Magazine samen met de deskundige hulp van webdesigner Larisa Bulbaai van Online Venture. We zijn trots op het eindresultaat, dat op 9 augustus jl. het wereldwijde web op ging.

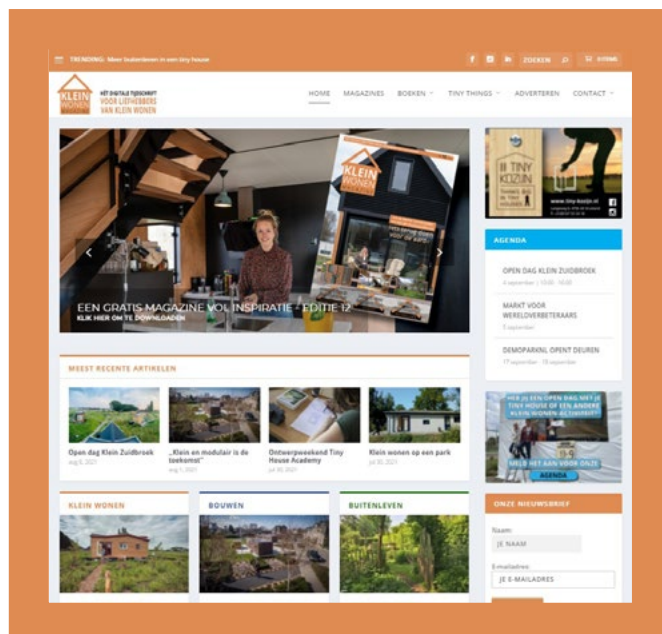
Wat is er veranderd? Veel! Allereerst hebben we meer artikelen overzichtelijker ondergebracht in de categorieën Klein Wonen, Bouwen en Buitenleven. Hierin vind je tal van inspirerende en informatieve verhalen rond het wonen en leven in een klein of compact huisje.

Lezerspost

Daarnaast hebben we drie nieuwe rubrieken. Allereerst Lezerspost. Deze rubriek is van jullie als lezers van Klein Wonen Magazine. Heb je zelf iets leuks te vertellen over jouw kleine huisje of buitenleven of wil je een tip op het gebied van ruimte besparen, bouwen of duurzaamheid met andere lezers delen? Stuur het dan naar Lezerspost. Dit kan simpel via ons speciale contactformulier. Hiermee kun je je verhaal in maximaal 500 woorden plus foto's naar ons sturen. Leuke foto's met een kort onderschrift mag natuurlijk ook. Na goedkeuring van de redactie wordt jouw tekst op onze website geplaatst. We horen graag van je!

Agenda

Nieuw is ook onze agendarubriek, waarin lezers en andere belangstellenden hun activiteit op het gebied van klein wonen, bouwen, buitenleven en duurzaamheid kunnen melden. Denk dan aan de open dag van je tiny house, een cursus of workshop, maar ook organisatoren van festivals en beurzen en bedrijven kunnen hun evenement hierin aankondigen. Tevens wordt de activiteit vermeld in onze eveneens gloednieuwe overzichtelijke agenda, waarop je in een oogopslag kunt zien wat er in een maand te doen is op het gebied van klein wonen.

Het plaatsen van een agendabericht is gratis voor niet-commerciële activiteiten van particulieren. Voor commerciële activiteiten van particulieren, organisaties en bedrijven vragen wij een klein bedrag om deze te promoten in onze agendarubriek. Het gaat dan om activiteiten met een toegangsprijs of een duidelijk winstoommerk.

Verhuur

De derde nieuwe rubriek is voor verhuurders van kleine woningen tot 70 m2 in welke vorm dan ook. Zij kunnen voor een zeer betaalbare prijs hun huisje presenteren aan onze lezers, die op hun beurt een mooi overzicht krijgen wat er allemaal mogelijk is met klein wonen en waar zij dat eens tijdelijk kunnen ervaren, voordat

zij besluiten klein(er) te gaan wonen. Net als bij Lezerspost en Agenda hebben we voor deze rubriek een speciaal contactformulier, waarmee verhuurders hun info en foto's naar ons kunnen sturen.

Shop

Tenslotte hebben we ook onze webshop een nieuw uiterlijk gegeven en overzichtelijker gemaakt. Hierin vind je alle in Klein Wonen Magazine besproken producten uit de rubriek Tiny Things en alle boeken uit de boekenrubriek. De verkoop van de meeste producten verloopt via ons affiliateprogramma met Bol.com. Je betaalt uiteraard dezelfde prijs als bij Bol.com, maar als je via onze webshop binnenkomt krijgen wij een kleine provisie, waarmee wij weer een stukje Klein Wonen Magazine gratis voor jullie kunnen maken.

Neem snel een **kijkje** op onze gloednieuwe website en we horen via ons FaceBook-bericht graag wat jij ervan vindt. Veel surfplezier!

APPEN met MANON

In deze zomervakantieperiode is het niet zo gek dat Manon niet in Nederland is als we haar weer eens appen. Ze zeilt relaxt rond bij Noorwegen, maar haar passie voor klein wonen is altijd wel even tijd. Hoe zou het zijn om permanent te wonen op zo'n zeilboot? Op de vraag en tal van andere geeft zij antwoord in deze app-rubriek.

Hoi Manon, alles goed?

Hoi Raymond, hier alles goed! Ik ben op dit moment in Noorwegen.

Leuk Noorwegen! Hoe lang blijf je daar?

Tot eind van de maand! We zijn met de zeilboot, dus gaan van het zuiden richting Stavanger. Ik zat toevallig te denken aan klein wonen op deze zeilboot, omdat dat op dit moment zeker van toepassing is.

Hoe klein is het op de boot?

10,5 meter voor 6 personen, dus niet zo ruim. ;)

Hoe is het om zo klein te 'wonen'?

Het is ontzettend interessant moet ik zeggen. Ik besepte me in eerste instantie niet dat dit ook een versie van klein wonen is, maar het heeft me al veel interessante inzichten gegeven.

Zoals?

Ik merk bijvoorbeeld op de boot dat ik anders omga met de ruimte in en buitenshuis. Ineens leef je veel meer buiten, maar ga je ook anders om met het weer. Je bent afhankelijker in dat opzicht, maar anderzijds kan ik nu juist meer genieten van de verschillende weersomstandigheden. Ik waardeer regen ineens veel meer dan ik thuis doe en ik vind het veel minder erg om in de regen te staan of werken.

Grappig is dat. Het geeft vast ook veel rust, omdat je op zee verder geen kant uit kunt.

Enerzijds is dat zeker waar! Je wordt je heel erg bewust van tijd bijvoorbeeld. Zo hadden wij tijdens de oversteek van de Noordzee *shifts* van 3 uur. Die leken ineens veel langer te duren. Deels omdat je natuurlijk minder dingen kunt doen, maar ook omdat je geen haast hebt om ergens te komen.

Anderzijds moet ik erbij zeggen dat ik de 5 andere aanwezigen op de boot pas heb leren kennen op de dag van vertrek, dus het is een hele uitdaging om op zo'n klein oppervlak te zijn en niet op elkaars lip te zitten. Tot nu toe lukt dat gelukkig erg goed.

Hoe ziet het er binnen uit?

De boot is dus ca. 10,5 meter lang, met op het dek alle zeilen. Aan de achterzijde hebben we 2 bankjes, waar we veelvuldig gebruik van maken. Binnen is rechts een kleine keuken. Een blok voor het fornuis, een voor kastjes en opbergruimte en natuurlijk een voor de spoelbak.

Links is een tafel met bank en rechts achter de keuken is ook nog een kleine bank. Qua slaapkamers hebben we er 3. Voorin de boeg is het grootste bed en achterin liggen naast elkaar 2 slaapkamers.

In feite is het 0,5 vierkante meter om te staan naast een kast, waarna je met een beetje flexibiliteit in bed terecht komt. Werkelijk ieder hoekje in de boot wordt gebruikt voor opslag.

Dat klinkt erg efficiënt. Mooie inspiratiebron voor wie klein wil wonen. Heb je je als liefhebber van klein wonen al ingebeeld hoe het zou zijn om echt op deze boot te wonen ipv een vakantietripje?

Ja, dat heb ik inderdaad! Ook omdat het leven op een boot natuurlijk heel anders is dan op het land. Als ik permanent op een zeilboot zou wonen, dan zou dat zeker gepaard gaan met reizen. In dat geval raak je uit de 9 tot 5 werksfeer en zullen je werkdagen of je werkuren er dus anders uit gaan zien. Ik moet zeggen dat me dat op dit moment heel goed bevalt!

Wat ik minder handig vind aan een boot is het zelf kweken van bijv. groenten en fruit, wat ik in de toekomst graag zou willen doen én het houden van dieren. Ik heb al wel zeilboten gezien met een hond aan boord, maar ik kan me daar op permanente basis zelf niks bij voorstellen.

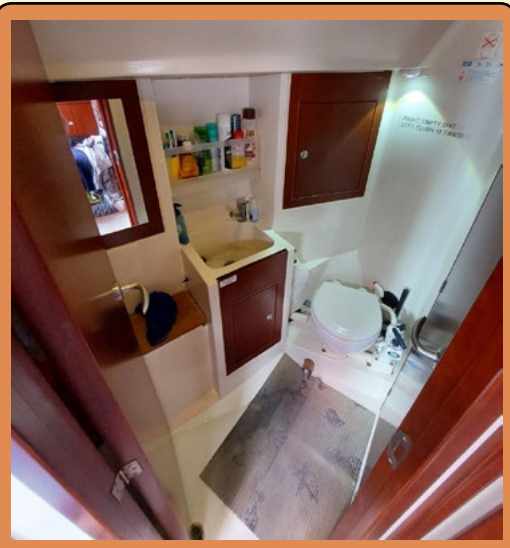
Mocht het ooit zo zijn dat ik de (financiële) vrijheid heb om zowel op land een klein huisje te hebben als ook een boot, dan zie ik dat zeker als een optie.

Op jullie boot is alles dus heel efficiënt ingericht. Heb je nog ruimtebesparende dingen gezien die je ook in een klein huisje zou kunnen toepassen?

Ja dat klopt helemaal. Wat mij voornamelijk is opgevallen aan de boot is de vorm en daar de toepassing van. Zelfs de ronde vormen, welke ik zelf tot nu toe voor ruimtebesparing heb vermeden, worden hier gebruikt voor het opbergen van cilindervormige spullen, zoals bijvoorbeeld thermosflessen.

Daarnaast zie je ook veel inhammen, om het zo maar te zeggen. Die zijn bijvoorbeeld te zien achter de bank waar de boeken staan. Door kasten en schapjes af te wisselen in dezelfde wand behoud je de ruimtelijkheid zonder in te leveren op opbergruimte.

Anderzijds merk ik op de boot ook dat de badkamer echt te klein is om comfortabel te douchen. De douche kan alleen gebruikt worden als je alle droge spullen eruit haalt. Alles, inclusief toilet, wanden en vloer, worden helemaal nat en het is dan ook niet echt comfortabel noch makkelijk om even snel te douchen. De hoogte speelt daarbij natuurlijk ook nog een rol, omdat ik met mijn 1,79 meter niet onder de douche kan staan als deze aan de wand zit. In dat geval gaat comfort bij mij boven het principe om zo klein mogelijk te bouwen.

Oh, en nog een laatste interessante bevinding over ruimtebesparing. Hoewel het in een boot niet te voorkomen is om je ramen hoger te plaatsen vanwege het varen, is het daardoor juist mogelijk om alle wanden optimaal benutten. Ik heb het uitzicht naar buiten vanaf de bank geen enkele keer gemist de afgelopen weken, ook omdat we dus zoveel buiten leven. Een goede tip dus voor mijn komende ontwerpen!

Zo zie je maar dat er altijd wat te leren valt van andere manieren om te wonen. Ga je zelf een ontwerp maken voor jou droomhuisje?

Ja, klopt inderdaad! Overal waar je komt doe je inspiratie op. In de afgelopen maanden heb ik al meerdere dingen gezien die ik zelf graag zou willen. Wie weet wordt het binnenkort tijd voor een echt ontwerp! Als het zo ver is dan laat ik het natuurlijk weten.

Waar denk je momenteel aan? Een klein huisje, thow, *van* of iets anders?

Een *van* heb ik al! Dus dat gaat goed samen met mijn wens om te reizen. Voor de komende jaren zal dat dan ook volstaan. Echter weet ik ook dat ik op de lange termijn graag een klein huisje zou willen, waarschijnlijk zonder trailer en in het buitenland.

Ga je met je *van* op zoek naar een land voor je huisje of heb je al een land op het oog?

Als ik over 10 jaar kijk dan zou ik heel graag naar Canada verhuizen, maar het zou zo maar kunnen inderdaad, dat ik tijdens het reizen met mijn *van* een mooie locatie tegenkom. Wat ik vooral heb gemerkt tijdens mijn afgelopen reizen, is dat hoe meer je reist, hoe meer de wereld je thuis wordt. Ik denk dus dat ik overal wel zou kunnen wonen en dat is eigenlijk wel een heerlijke gedachte.

Ik ben benieuwd! Ben je alweer begonnen met je podcast?

Op dit moment zit ik in het midden van seizoen 2! Zodra ik terug ben in Nederland start ik weer met nieuwe afleveringen

Leuk! Wat staat er zoal op het programma?

Mijn plan is om met iemand te gaan praten die fulltime op een boot woont, om te kijken hoe zoiets ervaren wordt. En daarnaast staan er nog een aantal leuke gasten op de planning die jullie vanzelf voorbij zien komen. ;) Voor nu zijn het nog maar een aantal afleveringen, maar ik hoop in het najaar te beginnen met seizoen 3.

Je hebt al 16 podcasts gemaakt over *tiny houses*. Wat heb je er persoonlijk van opgestoken?

Wat me op is gevallen is dat veel mensen, net als ik, begonnen zijn vanuit een passie en dat daar zomaar allemaal mooie dingen uit kunnen rollen. Wat ik zelf merk bij de podcast is dat ik het met veel liefde doe, maar nog niet weet waar het gaat eindigen of juist naartoe gaat leiden. Uit al die gesprekken is gekomen dat dat ook oké is.

Dus als ik daar zelf conclusies uittrek dan weet ik ook dat ik verder moet gaan met waar mijn hart ligt. Ook al is het einddoel nog niet altijd duidelijk. Dat gevoel is lang niet altijd zo geweest.

Mooi te horen. Ik ben benieuwd naar je nieuwe podcasts. Geniet nog even van het prachtige Noorwegen!

Vanaf morgen gaan we terugvaren naar Nederland, ik heb dan een aantal dagen (3-5) geen internetverbinding.

Ook wel eens lekker! Ik spreek je later weer. Goede vaart. Ahoy! :-)

Ze noemen haar de groene multi-passionate ondernemer. **Manon Verijdt** is conceptontwikkelaar, bouwontwerper, brainstorm facilitator en *tiny house* consultant. Haar passie voor klein wonen komt ook tot uiting in haar podcast *Tiny House Lifestyle*, die via Spotify is te beluisteren. Daarnaast houdt zij van outdoorsporten, fotograferen en reizen. Haar keuze om een woonbusje aan te schaffen is dus niet meer dan logisch, al droomt zij van een gezellig klein huisje in Canada. Ieder kwartaal appt zij met hoofdredacteur Raymond Kool over haar ervaringen en belevenissen op het gebied van klein wonen.

RONDJE OM DE ZON

BLOG TIM

Tim van der Meer werkt doordeweeks als paraveterinair dierenartsassistent, in het weekend als *tiny house*-klusser en alle momenten van de dag als beeldend kunstenaar, dromer en verhalenverzamelaar.

Al van jongs af aan voelden boten, boomhutten, de slaapcoupé in de trein en andere zelfgebouwde nestjes meer als thuis dan een grote-mensen-huis. Ze is het meest op haar gemak in kleine ruimtes waar de grens tussen buiten en binnen dun is en de wereld aan je voeten ligt.

Samen met haar vriend en stiefvader bouwde zij haar eigen kleine huisje: Walden, dat nu in Klein Zuidbroek staat. Op de Instagrampagina *waldenleven* is hun leven te volgen:

Driehonderdvijfenzestig. Eén rondje om de zon. Vier seizoenen. Gevoelsmatig een heel mensenleven en tegelijkertijd één adem. Eerst was er alleen een trailer en nu een heel huis, waar we ineens in wonen. Met katten op de vensterbank, een kruidenspiraal en appelboom in de voortuin. Waar het als vakantie voelt, voor heel even, voordat het normale leven weer begint. Het ruikt hier naar alle dagen buiten zijn en blote voeten in het gras of naar regen en modderschoenen. De lucht is oneindig en we krijgen alle vormen in wolken voorgeschoteld. Alles is nog nieuw en tegelijkertijd vertrouwd, deze muren waar ik elk plekje ken. Waar alle deukjes een herinnering hebben van een moment lang geleden. Of was het gister? Langzaam wortelen we in dit nieuwe stukje tijd en ruimte.

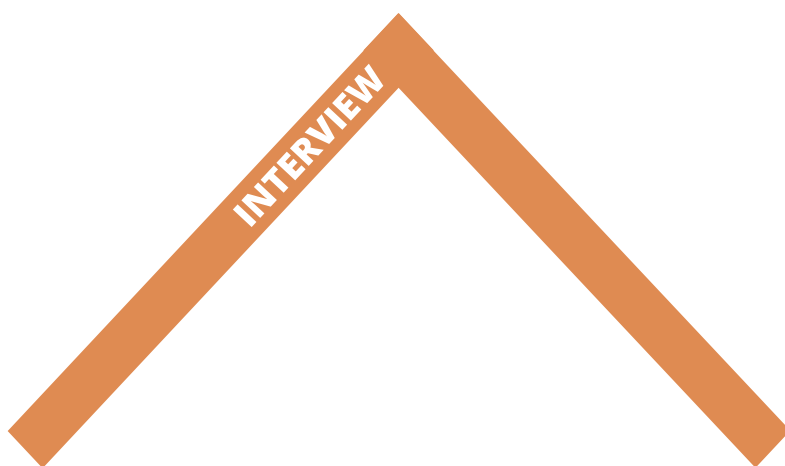
Er is hier tijd. Tijd om de was droog te kijken en een boek te lezen. Tijd om in de tuin te struinen en te kijken wat er boven komt. Tijd om verdrietig te zijn omdat wat er was er nu niet meer is en we andere paadjes inslaan die beter bij onze voeten van nu passen. Tijd om ons te irriteren aan alle klussen die nog afgemaakt moeten worden, maar niet de zin om eraan te beginnen. Tijd om eindelijk te leven in het project wat ons leven overnam.

Alles gaat langzamer hier, bijna ongemerkt. De dagelijkse dingen kosten meer tijd, de basale behoeften zijn hoofdonderwerpen geworden. Pas als ik de wereld in ga, naar werk met de trein, voel ik dat ik harder moet lopen en sneller moet denken. Alsof ik een zee in loop en de golven me meenemen. Dan worden er weer andere dingen belangrijk gemaakt. De dingen die echt belangrijk zijn verschrompelen tot tussendoortjes. Na een werkdag word ik weer aan land gespuugd, waar de tijd vertraagd met mij. De grote

dingen die klein gemaakt zijn worden weer groot, de dingen die groot gemaakt zijn worden weer klein. Zouden we voor eeuwig vertragen als we hier niet meer weggaan? Dat het verschil tussen onze tijd en die van hen zo groot wordt dat we elkaar niet meer kunnen ontmoeten, wegdrijven in een andere dimensie? Of misschien worden we zo traag dat de wereld niet meer sneller kan en we als een anker zijn waar alles langzaam heen en weer deint.

LEGOHUISJE leidt tot bouwen met CONTAINERS

Op het groene veldje tussen de experimentele huisjes van de Bouwexpo Tiny Housing in Almere prijkt een straatnaambordje met daarop Marco de Katplein. Een ode aan het raadslid van Leefbaar Almere, dat zich al jaren hard maakt voor klein en anders wonen in de polderstad. Hij geeft zelf het goede voorbeeld. Niet *tiny*, maar wel anders. Samen met zijn vrouw Cecil woont hij in een containerwoning. Het klein wonen eert hij met een aanleuncontainerwoning voor zijn schoonouders.

Van onze correspondent in
OOSTERWOLD

> Cecil en Marco op het terras van hun containerwoning.

De 54-jarige Marco en zijn 6 jaar jongere vrouw Cecil hebben hun woning onder eigen regie gebouwd. Het in Hilversum geboren stel droomt al jarenlang van het bouwen van een eigen woning. Als klein kind tekent en bouwde Marco al huisjes van Lego. De charme van het bouwen van een huis met behulp van deze eenvoudige blokjes ligt ten grondslag aan de keuze voor hun containerwoning.

In 2014 wordt een onderdeel van Marco afgezet. De politiek geëngageerde fulltime planner bij een mediabedrijf is in die tijd fractievoorzitter van Leefbaar Almere en erg geïnteresseerd in het bouwen van kleine woningen. Op zijn ziekenhuisbed tekent hij een woning in 3D op zijn tablet. Zijn ideale huis moet aan een in elk geval enkele voorwaarden voldoen: makkelijk te bouwen en gelijkvloers. Ook moet het ontwerp eenvoudig zijn. Uitgangspunt blijft het Legodesign, maar dan met containers en aangevuld met het IKEA-concept. Marco is van mening dat iedereen met behulp van een eenvoudig concept zijn eigen huis moet kunnen bouwen. „Er wordt soms minachtend gedaan over woningbouwexperimenten. *Tiny houses* zou iets zijn voor hippies en groen wonen een linkse hobby. Bij Leefbaar Almere lopen we voorop met vernieuwende ideeën en spraken we al van kleiner bouwen toen er nog geen *tiny houses* waren. Wij omarmen groener wonen en bouwinnovaties al jaren, omdat het simpelweg onontkoombaar is. Maar je moet niet experimenteren om het experimenteren zelf. Het moet leiden tot verbeteringen. En soms moet je mensen hun eigen mislukkingen gunnen”, glimlacht hij. Toch duurt het nog tot 2015, voordat hij en Cecil zelf definitief de stap zetten.

Allereerst gaan zij op zoek naar een plek om hun huis te kunnen bouwen. In eerste instantie denken ze aan een kavel in het Almeerse Nobelhorst, maar daar wordt het bouwen van een containerwoning niet toegestaan. Dan herinnert hij zich het project Oosterwold, dat een aantal jaren daarvoor is geïntroduceerd door de Almeerse wethouder Adri Duivesteijn. In de experimentele bouwwijk Oosterwold mag er wel een containerwoning worden gebouwd. Toch twijfelt Marco. De hoeveelheid grond in relatie tot het te bouwen huis lijkt hem teveel. Het project behelst dat men maximaal 12,5 % van de aangekochte grond bebouwt en dat er minstens 50% aan stadslandbouw wordt besteed. De oplossing voor dit dilemma komt gestaag. Als het paar hun plannen

over het te bouwen huis met de ouders van Cecil delen, wordt het plan geboren om voor hen een aanleunwoning te bouwen. Het probleem van de landbouw tackelen zij door het idee de boomgaard en de moestuin op hoogte aan te leggen. „Je moet denken in oplossingen en niet in problemen”, stelt Marco.

De mogelijkheid die Oosterwold hen biedt, trekt Marco en Cecil over de streep. Om de felbegeerde omgevingsvergunning in te mogen dienen, moet er eerst een straatnaam worden bedacht. Marco krijgt het idee om de zelf aan te leggen weg *Er is een plan weg* te gaan noemen, naar een gedicht van Dirk Frieling, een van de grondleggers van Almere. Dat stuit echter op weerstand bij de straatnamencommissie en na veel touwtrekkerij wordt in 2015 de omgevingsvergunning onder de naam Zeebodemkolonistenweg ingediend.

Nadat de grondoverdracht heeft plaatsgevonden, starten de pioniers met hun project. De 6 containers die zijn aangeschaft moeten in een paar weken worden omgetoverd tot een woonhuis met aanleunwoning. Omdat ze de bouw in eigen beheer doen, neemt Cecil het aannemerswerk voor haar rekening. Ruim 5 weken lang staat ze elke morgen om 7 uur op en zet koffie voor de bouwvakkers. Precies een kwartier later zet ze hen aan het werk. De planners wonen ondertussen in een caravan op hun land en kunnen zodoende het bouwproces goed begeleiden. Onder het bewind van Cecil, die

„Groener wonen en bouwinnovaties zijn simpelweg onontkoombaar”

> Cecil in de moestuin achter de aanleunwoning van haar ouders.

> Marco en Cecil aan het werk in hun moestuin.

> De containerwoning en -aanleunwoning van Marco en Cecil in het groene Almeerse Oosterveld.

© Ronald Lammers Fotografie

planner is bij een manege, wordt alle tijd en energie nuttig besteed. Door haar werkervaring is zij gewend om duidelijk te zijn en duldt geen tegenstand of tegenslag. Niet zelden schalt de kreet *dat gaan we doen* over het terrein. „Omdat er tijdens de bouw nog geen elektra tot onze beschikking was, hebben we zelf voor de stroomvoorziening gezorgd. Dat hebben we gedaan door middel van zonnepanelen, een omvormer en accu. De omvormer en accu liggen achter in de tuin te wachten op een nieuwe toepassing”, vertelt Marco, die ondertussen ook op politiek niveau niet stil zit. Hij zet zich in de Almeerse gemeenteraad in voor het *tiny house*-concept en werkt hard mee aan het tot stand komen van de Bouwexpo Tiny Housing in Almere-Poort, dat in 2017 verrijst. Zijn bezielende voorvechterij wordt daar uiteindelijk geëerd met het vernoemen van het groene pleintje naar hem.

Het eigen huis van Marco en Cecil omvat 4 containers van elk 12 meter lang en 2.44 meter breed. Met aftrek van de ruimte die nodig is voor de isolatie en aftimmering hebben ze ongeveer zo'n kleine 110 m² tot hun beschikking. Ondanks zijn affiniteit met klein wonen heeft Marco dus zelf niet voor deze optie gekozen. „Ons huis is weliswaar geen *tiny house*, maar het *tiny house*-concept heeft ons wel doen

„Het concept *tiny house* heeft ons doen inzien dat je met containers kunt bouwen”

inzien dat je met containers kunt bouwen. Toen we dat inzagen bedachten we dat je met containers ook wat groter dan *tiny* moest kunnen bouwen”, aldus Marco, die bij de indeling van hun nieuw te bouwen huis alleen rekening wil houden met hun eigen wensen. „Gastvrijheid staat bij ons hoog in het vaandel. Daarvoor moeten wij wel wat ruimte

tot onze beschikking hebben.

Niet zelden wordt er hier een fractievergadering gehouden of zit het huis vol gasten.

Dus hebben wij een relatief grote tafel in de woonkeuken geplaatst. In de afgelopen coronaperiode hebben we jammer genoeg nauwelijks gasten kunnen ontvangen, maar hebben we het huis wel als een geweldige thuiswerkplek ervaren”, legt Marco enthousiast

uit, terwijl hij een rondleiding door zijn huis geeft.

In de gang tussen de *mudroom* en de woonkeuken is een verschuifbaar element gebouwd, dat als voorraadmast dient. Aan de achterkant van dit element grenst de relatief kleine woonkamer. Het verhoogde gedeelte van de woonkamer dient als opslagplaats, een soort zolder. Aan de woonkamer grenst vervolgens een container waar de *flatcoated retrievers* hun verblijfplaats hebben. De container die daaraan vastzit, is omgebouwd tot badkamer. Om het geheel goed te isoleren is er gebruik

> Marco en Cecil met 2 van hun trouwe viervoeters.

> De oogst uit de moestuin droogt boven de keukentafel.

> De achterzijde van de containerwoning.

© Ronald Lammers Fotografie

> De aanleunwoning van Cecils ouders is wel tiny.

gemaakt van PIR-schuim. „Dat is het enige aan het huis dat niet ecologisch of recyclebaar is”, zegt Marco verontschuldigend. Verder is er slechts 1 slaapgedeelte die zich in het midden van het huis bevindt. Bij de ingang is er nog een *mudroom* met een aparte keuken om het eten klaar te maken voor de 3 honden, Case, Dempsey en Endeavour. Omdat er nog plek in de container over blijft, wordt daar ook een extra wc met doucheruimte gebouwd

Het voor het echtpaar op maat gesneden huis wordt verwarmd via een pelletkachel. De stroom wordt aangeleverd via 28 zonnepanelen, die het totale dakoppervlakte beslaan. De boiler zorgt voor warm water en in de woonkeuken staat een houtkachel. „Wanneer door wat voor omstandigheden dan ook de elektra uitvalt, hebben we in ieder geval iets om het huis te verwarmen. We kunnen er zelfs op koken met hout van de in onze eigen tuin gekapte wilgen. Overigens heeft het 3 jaar geduurd voordat alles goed was ingedeeld. We zijn nu bezig om de moestuin achter het huisje van Cecils ouders definitief in te richten.” Achter het huis staat de boomgaard, maar niet zomaar een boomgaard. De bomen zijn met zorg gekozen. „Ik wilde graag een *api noir*. Dat is een oud ras, maar ik moest ook bomen hebben die deze goed kunnen bestuiven. Dus heb ik ook een limoenappel-, red devil-, roset- en een notarisappelboom aangeplant”, licht Marco toe.

Voor de aanleunwoning van de ouders van Cecil is er wel voor het concept *tiny house* gekozen. De ouders van Cecil zijn op leeftijd en hebben behoefte aan een

eenvoudig en gemakkelijk te onderhouden huis. De aanleunwoning bestaat uit 2 containers die naast elkaar liggen. De buitenomtrek omvat 60 m², maar door de isolatie en aftimmering blijft er zo’n 50 m² woonoppervlakte over. De indeling bestaat uit een kleine keuken/woonkamer en slaapkamer. Ook hier vormt een pelletkachel voor de warmte. De energie neutrale optrekjes hebben, inclusief grond en aanleg van de weg, in totaal slechts 170.000 euro gekost. „Dat geeft ons financiële vrijheid en we kunnen, indien nodig, gemakkelijk voor de ouders van Cecil zorgen”, vertelt Marco. Kortom, een bijzonder project dat mooi aansluit bij de vrijheid zoekende echtelieden.

Ibolya Moór is onze correspondent in het experimentele Oosterwold (Almere). Iedere editie belicht zij een bijzonder woonproject in dit unieke bouwgebied. Zij heeft het bijzondere verhaal

van haar Hongaarse familie in een spannend boek gegoten: *De Vloek van de Hongaarse familie Moór*, dat nu verkrijgbaar is. Daarnaast deelt zij graag haar ervaringen om anderen te helpen inzien dat je je leven zelf kunt sturen. Dit

doet Ibolya op sociale media en haar website via blogs, vlogs en gedichten. En zij is apetrots, dat zij als selfmade projectontwikkelaar haar eigen droomhuis heeft gebouwd.

VLOG

ECOKOELKAST in BLOEDHEET Portugal

HILDE & OSCAR

Hilde de Leeuw en Oscar van Keulen gingen op zoek naar een betere manier om te leven. Daarvoor bezochten zij allerlei duurzame en ecologische projecten in binnen- en buitenland. Hun ervaringen verwerkten zij op een luchtige manier in blogs en vlogs op hun webpagina *Finding A Better Way To Live*.

De vlogs van het vrolijke duo gaan niet altijd alleen maar over klein wonen, maar ook over duurzame en ecologische manieren van leven en bouwvormen. In deze vlog brengen zij een bezoek aan Franz en Kasia, die hun paradijsje bouwen op 4 hectare grond in Portugal. Franz heeft een ecovriendelijke koelkast gebouwd. Zonder elektra of gas! Hij vertelt hoe deze megaakoelkast werkt.

Bekijk snel deze vlog van Hilde en Oscar door op de play button in de foto te klikken.

IN JE BOL!

Tekst & illustratie: Marcel van Mierlo

Met de toename van *tiny houses* in Europa groeit ook de vormtaal, die ontwerpers gebruiken. Een dubbel geknikt dak, een driehoekvormige gevel, achthoekvormige en ronde plattegronden, organisch gevormde bouwmassa's en ga zo maar door. Als je overweegt om een bijzondere vorm voor je huis te kiezen, kan je ook eens aan een bolletje denken.

De oermoeder van alle bolwoningen is ongetwijfeld de igloo, een hut die is opgebouwd uit sneeuwblokken. Igloo betekent huis in het Inuktitut, de taal van de Inuït. De bolvorm zorgt voor de grootst mogelijke inhoud in verhouding tot het geveleppervlak en is dus een super energiezuinige vorm. Sneeuw is ook nog eens een relatief slechte warmtegeleider, waardoor een igloo verrassend warm kan zijn van binnen. Een goed geconstrueerde igloo kan een binnentemperatuur hebben variërend van -7 tot 16 graden Celsius, zelfs als de temperatuur buiten tot -45 graden Celsius is gedaald.

De Igloo van Icewall One is al voor je geprefabriceerd en wordt bijvoorbeeld ingezet bij poolexpedities. Het hutje is opgebouwd uit 8 voorgevormde wandpanelen en 4 zelfdragende vloerpanelen. Elk wand- en vloerpaneel is een composiet van glasvezel en PET-isolatie. De oerdegelijke onderkomens kunnen worden

> De Igloo wordt onder meer ingezet bij poolexpedities.

© Icewall One

> De Igloo wordt opgebouwd uit voorgefabriceerde wandpanelen.

© Icewall One

verlengd met extra panelen en hebben zelfs hun weg gevonden in het ecotoerisme, ook in tropische gebieden. Anthea Wallhead, eigenaar van Icewall zegt: *Je kan de Igloo bijvoorbeeld voor een retraite gebruiken op een afgelegen locatie. Ze kunnen op verzoek per helicopter worden ingevlogen, klaar voor gebruik.* Zie via deze time Lapse hoe een Igloo wordt opgebouwd >

De Igloo kan per helicopter worden ingevlogen.

© Icewall One

Conker

In de 30 jaar, die Jag Virdie als engineer heeft gewerkt in de auto- en luchtvaartindustrie, heeft hij zich regelmatig verbaasd over de bouwwereld. Waarom maakt de bouw maar zo beperkt gebruik van de knowhow uit deze industrietakken? Met z'n kinderen bouwde hij al houten kayaks. *Ik heb daardoor hout leren kennen. Later hebben we besloten om samen een boomhut te bouwen. Ik wilde geen traditionele boomhut, het moest iets anders zijn. Ik wilde een bol.*

Met Conker, zo heet de harde glanzende donkerbruine noot van een paardenkastanjeboom, geeft de bevlogen engineer definitief vorm aan zijn missie: een kleine woning met industriële allure. De eerste 3 Conkers zijn geproduceerd en geplaatst en Jag is er blij mee: *Het kost maximaal 3 dagen om ze op locatie te assembleren op basis van het modulaire systeem.* De bollen worden onder andere gebruikt als conference room, meet & greet-ruimte, keuken en social area. *Je zal versteld staan van de geweldige akoestiek. Met een 60 watt speakertje heb je de beleving van een concertzaal.*

Het huisje is met haar 12 m2 ook geschikt als woonruimte. Jag Virdie legt uit: *Voor jongeren is het een inspirerende en luxe woonruimte. Met voldoende opslagruimte, een opklapbed, bank en keukentje ben je van alle gemakken voorzien. We kunnen er zelfs een pop-up bar voor je inzetten. Met een druk op de knop verschijnt de bar uit de vloer en kan je jezelf van een lekker drankje voorzien. Een 007 feature!*

> Conker als golfbal.

© Conker Living Limited

> Conker is ook een inspirerende woonruimte.

© Conker Living Limited

> Conker is een kleine woning met industriële allure.

© Conker Living Limited

© Steve Areen

> Een droomhuisje voor slechts 7.500 euro.

Steve Areen

Steve begon met een klein stukje grond in Thailand en een grote dosis enthousiasme. Hij wilde zijn eigen droomhuis bouwen. Geen grote dure villa, maar een low budget supergezellig en comfortabel droomhuisje met een bijzondere uitstraling en gemaakt uit bolvormen.

Opgebouwd uit metsel- en pleisterwerk kostte de constructie hem slechts 5.000 euro aan materialen. Voor de afwerking had hij nog eens 2.500 euro nodig. En zo had hij met een investering van 7.500 euro en 6 weken bouwtijd het mooiste huisje dat hij zich kon wensen. Natuurlijk zijn de bouwmaterialen in Thailand wat goedkoper dan bij ons, maar het blijft een geweldig resultaat om binnen dit bedrag zo'n mooi gebouwtje te maken.

Bosche bollen

In 2019 schreef Klein Wonen Magazine al over de Bolwoningen van Dries Kreijkamp. Deze woningen kan je vinden in de Maaspoort van Den Bosch. 50 bijzondere bollen die eind jaren 70 zijn ontworpen en in de jaren 80 gebouwd en betaald uit de subsidiepot voor experimenteel bouwen, zoals die in 1968 was ingesteld. Werden bij andere experimenten nieuwe indelingen of nieuwe sociale omgevingen uitgetoetst, hier ging het vooral om de vorm van de woningen, zoals bijvoorbeeld ook bij de kubuswoningen in Helmond.

Het toilet en de badkamer zijn in het midden van de bol geplaatst, de woonkamer is bovengelegen en de slaapkamer beneden. De futuristische aanblik wordt nog eens extra benadrukt doordat de huisjes aan de rand van een gewone nieuwbouwwijk staan. Binnenste Buiten (KRO NCRV) heeft vorig jaar een inspirerende reportage over de bolwoningen gemaakt >

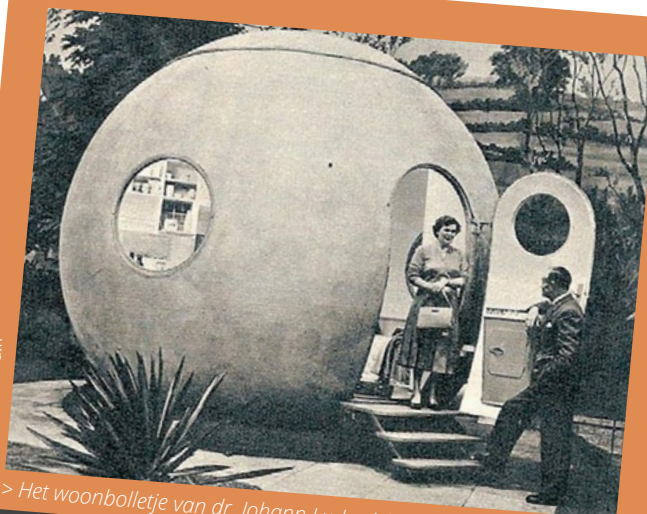

© Steve Areen

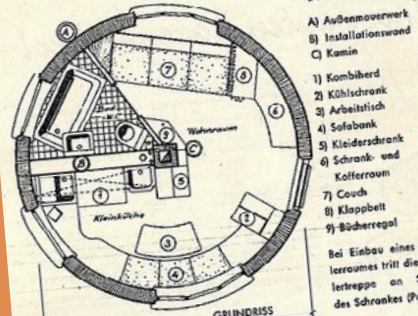
> Bolwoningen in Den Bosch.

© Ronald Lammers Fotografie

> Het woonbolletje van dr. Johann Ludowici

DAS RUNDHAUS

> Plattegrond van Ludowici's bolwoning uit de jaren 60.

En er is meer

Dr. Johann Ludowici presenteerde in de jaren 60 als een van de eersten een bolletje om in te wonen. Compleet met keuken, badkamer en een woonslaapkamer. De schaal kon worden gemaakt van lichtgewicht gewapend beton, metaal of plastic. Volgens Ludowici geeft *one inch of concrete* al een prima constructie. En ook toen al werd gedacht over het plaatsen van het huisje op remote plekken met een helikopter.

Lennart Vonk bouwde in Minitopia een cilindervormig huisje met een bolvormig dak, zijn eigen Sterrenwacht. De tienhoekige plattegrond vormt een cirkel, waarop het dak is geconstrueerd met houten balkjes en driehoekige underlayment platen.

Nog een paar voorbeelden, niet om in te wonen, maar wel super inspirerend. Deze opblaasent functioneert bijvoorbeeld als transparante hotelkamer. >

Archipod kan je inzetten als bolvormig tuinkantoortje. >

De tuinkantoortjes van Insight Out hebben zelfs rondom uitzicht en sommige typen kunnen om hun as draaien. >

Marcel van Mierlo is bouwkundig ingenieur met een passie voor kleine gebouwen, zeilen en bijen. Blogt regelmatig over bouwsels, die je zo in je achtertuin zou kunnen zetten. op zijn blogpagina *Leven in Tuinen*. Tevens schrijver van de boeken *Slim Ruimtegebruik 1, 2 & 3*, *Finny & Bob Ontdekken Europa* en *Finny & Bob Dwars Door Afrika* met zelf getekende illustraties!

TINY HOUSES BIJ ZORGLOCATIES

In mijn blogs heb ik vaker de hoop uitgesproken dat ons platteland en het groene buitengebied voldoende divers blijven. Niet alleen ruimte voor grote commerciële boerenondernemingen, maar ook voor natuur, biodiversiteit, meer kleinschaligheid, nieuwe woonvormen, meervoudige bewoning van vrijkomende boerderijen en plaats voor *tiny houses*.

De eerste blog die ik in 2018 voor Klein Wonen Magazine heb geschreven ging over mantelzorgwoningen in het groen. De woonvariant mantelzorgwoning zou, zo betoogde ik, prima vormgegeven kunnen worden met *tiny houses*. Met een mantelzorgwoning in het groen worden diverse doelen in een keer bereikt.

Zo wordt er tegemoet gekomen aan woonzorgconsumenten die hun zorg graag zelf regelen en aan driegeneratie samenlevingsverbanden, waarin men graag de zorg voor een familielid dicht bij huis organiseert. Ook is het een (tijdelijke) extra inkomstenbron (persoons gebonden budget) voor de eigenaar van een dure woning in het buitengebied. Bovendien wordt het platteland geïtaliseerd (meer bewoners die kunnen genieten van het wonen in een groene omgeving en gebruikmaken van plaatselijke dienstverleners) en is het een impuls voor het bewoonbaar houden of bewoonbaar maken van boerderijen.

Mantelzorgwoningen en *tiny houses* zouden ook uitstekend geplaatst kunnen worden bij zorglocaties. Bijvoorbeeld voor cliënten die kunnen volstaan met een klein beetje ondersteuning en of weinig toezicht van de zorgaanbieder. En voor cliënten die vanuit de intramurale GGZ werken aan terugkeer naar zelfstandig wonen.

Inmiddels is [Butterfly Effect](#) in Noord-Brabant bezig met het realiseren van mooie voorbeeldprojecten.

> De eerste 3 *tiny houses* van Cello in Rosmalen.

© Rebekke Klokke

Het verhaal van Butterfly Effect begint bij GGZ-zorgaanbieder Cello in Rosmalen. Stijn van Kreijl werkte er als innovatiemanager en stond aan de basis van dit project, samen met vastgoedmanager Sam Schoonus. In 2018 werden de eerste 3 *tiny houses* geplaatst en sindsdien wonen er 3 vrijwilligers in zo'n woning op het terrein van deze zorgaanbieder. Op het terrein wonen 200 mensen met een beperking. Op basis van

de enthousiaste reacties van zowel vrijwilligers als cliënten besloot Stijn om het concept verder uit te werken en startte hij de organisatie Butterfly Effect. Met als doel om overal in Nederland bruisende gemeenschappen te bouwen waar vrijwilligers het verschil maken.

Stijn vertelde mij onlangs dat er nu ook veel positieve reacties komen vanuit andere provincies. Het aantal tegenwerpingen dat op grond van de Omgevingswet wordt gemaakt valt mee. Met een tijdelijke ontheffing op het bestemmingsplan voor 15 jaar kan Butterfly Effect haar projecten goed realiseren. Wel is deze mogelijkheid bij veel gemeenten nog niet bekend. Sommige gemeenten hebben een voorkeur voor een bestemmingsplanwijziging, die procedure duurt langer en is kostbaarder, maar heeft als voordeel dat de projectduur niet gelimiteerd is tot 15 jaar. Stijn schat in dat er ook belangstelling is van zorg geïndiceerde senioren om in een *tiny house* bij een woonzorgcentrum te wonen. Ze krijgen bijvoorbeeld reacties van echtparen, waarbij 1 van de 2 een zorgindicatie heeft.

Bovenstaande geldt natuurlijk niet alleen voor wonen in het groen, maar ook voor mantelzorgwoningen die gewoon in de bebouwde kom achter een rijtjeswoning geplaatst kunnen worden.

Wim G. Kromwijk belicht iedere editie een aspect van Anders, Actief en Comfortabel Wonen in een kleine woning. Wim is directeur van LaCoTA, een inkoopcoöperatie op het gebied van anders, actief en duurzaam wonen. Kernbegrippen daarbij zijn buurgemeenschappen, participatie, veiligheid, personenalarmering, domotica, (digitale) mantelzorg, WMO en het opzetten van een open standaard voor een landelijk werkend mantelzorgprogramma. Dit alles om met moderne slimme thuishetchnologie langer comfortabel thuis te kunnen blijven wonen. LaCoTA geeft op haar [website](#) en in haar [nieuwsbrief](#) veel informatie over [mantelzorgwoningen](#), [gemeenschappelijk wonen](#) en [comfortabel wonen](#). Wie een vraag heeft aan Wim kan hem [mailen](#).

Ex-politieman kiest voor off-gridleventje

VANLIFER ROB van het GAS af

© Stroomwinkel

Tijdens het experimenteren met zijn eerste woonbusje vraagt Rob van Diessen zich af of hij niet van het gas af kan. Als hij kan koken op inductie kan hij die gevaarlijke gasflessen gedag zeggen. Inductie lijkt hem ideaal, maar is dat mogelijk in zijn off-gridleventje. Natuurlijk!

In 2018 besluit Rob zijn comfortabele leventje drastisch te veranderen. In een zoektocht naar ultieme vrijheid geeft hij zijn baan bij de politie op en bouwt een bestelbus om tot camper. Zijn huis gaat in de verhuur om zijn *vanlife* te kunnen bekostigen. Hij trekt de vrijheid tegemoet en dat bevalt zo goed, dat Rob eind 2020 de beslissing neemt zijn huis definitief te verkopen en een nieuwe woonbus te gaan bouwen.

Na enkele maanden vakantie in Zuid-Spanje en de coronamaatregelen-vriendelijke Canarische eilanden begint hij in juni aan zijn tweede *van*. Het doel is om van deze bijna 7 meter lange bestelbus zijn eigen *tiny villa* op wielen te maken. Na maanden uit een koffer geleefd te hebben, kijkt Rob reikhalzend uit naar het vervolg van zijn *vanlife*. Dit keer met meer ruimte voor zonnepanelen, want voor nog meer vrijheid wil hij volledig off-grid kunnen leven.

Zijn eerdere ervaringen met het busleven komen hem hierbij natuurlijk goed van pas. Zo weet hij dat stroom net zo belangrijk is als gas, maar zou hij nu niet voor een enkele energiebron kunnen kiezen? Het steeds omwisselen van gasflesjes tijdens het reizen vindt hij niet handig en bovendien maakt het zijn nieuwe leven er niet veiliger op. Het vuur, de waterdamp en kans op koolmonoxide zijn zeker in een kleine woonruimte verre van ideaal. Daarnaast herinnert hij zich nog maar al te goed zijn gasflesavontuur in Portugal, waar ze 7 kg butaan in zijn 5 kg-gasflesje pompen. Rob is gelukkig zo alert om het kraantje in de openlucht even open te zetten voor een noodzakelijke verspilling van ongeveer 2 liter gas, zodat hij niet met een tijdbom in zijn *van* zit.

Gas gebruikt de voormalige politieman vooral voor koken. Als hij dit elektrisch kan doen zou hij gasvrij door het *vanlife* kunnen gaan. Hij komt uiteindelijk op inductiekoken uit en stapt bij ons binnen met de vraag of dit mogelijk is in zijn busje. Geen probleem! Aan de hand van een van onze tabellen maakt Rob zijn stroomverbruikers en de gebruiksduur ervan aan ons kenbaar, evenals zijn

voorkeur voor 24 volt.

Zo komen we uit op 2 accu's 200ah Lithium, een MultiPlus omvormer van 4000 watt, een MPPT controller voor de zonnepanelen en een acculader voor tijdens het rijden. Het leuke aan de MultiPlus is dat Rob zijn systemen ook op een camping bij kan laden. Handig als hij bijvoorbeeld in het winterse Scandinavië enkele dagen weinig daglicht ziet. Dit systeem geeft de *vanlifer* ook een stukje bewustwording. Zo komt hij erachter dat de föhn van zijn vriendin meer stroom verbruikt dan de grote pit van zijn inductieplaat.

Op het moment dat Rob zijn off-gridsysteem bestelt heeft hij zijn bus nog niet in zijn bezit. Hij wil ook eerst zijn dakluik plaatsen, zodat hij exact kan bepalen hoeveel zonnepanelen hij kwijt kan.

Rob kiest uiteindelijk voor 5 zonnepanelen van het type TopSolar Monokristallijn 180W Mono. Wij hebben zijn systeem wel alvast klaar gezet en geconfigureerd, zodat hij na het plaatsen van zijn dakluik meteen verder kan met de installatie aan de hand van een overzichtelijk schakelschema.

Rob vindt als handige klusser de installatie op deze manier een fluitje van een cent, maar

begrijpt dat dat niet voor iedereen geldt. Hij wil anderen dan ook graag helpen met tips en zijn eigen ervaringen. Daarom legt hij de volledige bouw van zijn camper en toekomstige *vanlife*-avonturen vast op zijn sociale mediakanalen om zoveel mogelijk mensen te inspireren. Wil je meer weten, volg hem dan op instagram [@robvanlife](#) of bekijk zijn toekomstige blog op [robvanlife.com](#).

Frank Gorissen is sales engineer bij Victron-specialist [Stroomwinkel.nl](#) en adviseert dagelijks mensen over gelijkstroomenergiesystemen in kleine ruimten, waaronder tiny houses, woonboten, jachten en woonbusjes.

ENERGIESYSTEEM TINY HOUSE

Klik hier

stroomwinkel.nl

Victron Verkoop & Service Center

FLEURIGE WIND SPINNER

door Margo de Kemp

Je ontkomt er niet aan op de sociale media, overal zie je gehaakte windspinners in vrolijke kleuren voorbij komen. Het is een echt hype. Ze sieren je veranda, pergola of balkon van je huisje fleurig en kleurig, maar je kunt ze ook in de boom in de tuin hangen.

Ik vind ze ook heel leuk, maar wel een beetje ielig. Ik hou van iets groter en iets grover. ;-) De vrolijke draaiers mogen, wat mij betreft, best wel iets meer opvallen.

Dus ging ik aan de slag met acrylgaren en heb ik geprobeerd een bredere en grotere te maken. De lengte kun je zelf makkelijk aanpassen.

Een heerlijk project om, tussen de werkzaamheden door, van allerlei restjes garen te maken. Het is ook leuk om verschillende garenkwaliteiten door elkaar heen te gebruiken.

Kortom, pak die haaknaald en je restjes garen en haak ook zo'n leuke vrolijke windspinner.

Veel haakplezier gewenst.

Lieve haakgroetjes,
Margo

**DOWNLOAD
hier het PATROON**

BOUW JE EIGEN CAMPER

EEN BOEK VOOR DE
ECHTE AVONTURIER

BOEK OVER
CAMPER OMBOUW

19 hoofdstukken
vanaf aanschaf tot keuring

NU TE BESTELLEN
OP

www.jantinascheltema.nl

BOORDEVOL
TIPS & TRICKS

Elektriciteit, isolatie,
verwarming etc.

Doe je mee? www.youtopialab.com [klik hier](#)

ALLE ADVERTENTIES ZIJN INTERACTIEF. KLIK OP DE ADVERTENTIE VOOR MEER INFO.

De Vloek

van de Hongaarse familie Moór

NU OVERAL
TE KOOP!
KLIK HIER

Ibolya Moór

AFRIKAANSE avonturen TINY HOUSE Finny

Finny en Bob Dwars Door Afrika

Schrijver **Marcel van Mierlo** Uitgeverij **Tiny Publisher/Klein Wonen Magazine** Prijs: **Gratis**

In het coronajaar 2020 nam onze vaste gastschrijver Marcel van Mierlo ons al mee op reis door Europa aan de hand van de avonturen van het Tiny House Op Wielen Finny en zijn vriend Bob Spacious. De bouwkundig ingenieur bleef tijdens de lockdown lekker door tekenen en schrijven, zodat we nu samen met het grappige duo *Dwars Door Afrika* kunnen zwerven met zijn nieuwe prentenboekje.

Marcel heeft aan zijn verhaal dit keer ook een aantal leuke wetenswaardigheden in aparte kaders toegevoegd. Dus weer lekker informatief, maar vooral erg vermakelijk voor jong en oud.

HANDIG voor startende WILDPLUKKER

Wildplukken wordt steeds populairder. Niet zo vreemd dus dat er in de reeks Compactgidsen nu ook een boekje met wilde bloemen en planten is verschenen in het bekende handige en spatwaterdichte formaatje, dat zo in je jas- of rugzak past. De tekeningen zijn fraai, maar zaaien toch wat meer twijfel bij het onderscheiden van dubbelgangers dan foto's.

Voor de liefhebber van deze serie natuurboekjes is het wel jammer dat er uitgebreid wordt stilgestaan bij paddenstoelen, terwijl daar al eerder een apart gidsje over is verschenen. Zij hadden wellicht liever wat meer onbekendere bloemen en planten belicht zien worden. Niettemin is het een superhandig en informatief gidsje voor de beginnende wildplukker die graag kennis wil maken met de meest gangbare wilde bloemen en planten.

Wildplukken Compact Gids

Schrijver **Tiffany Francis-Baker** Uitgeverij **Kosmos Uitgevers** EAN: **978-90-2157-892-7** Prijs: **€ 9,99**

WAPENS om DUURZAAMHEID te verdedigen

Wie een duurzame levensstijl kiest heeft het niet altijd gemakkelijk. Op het werk, feestjes en tijdens etentjes worden allerlei vragen afgevuurd. Of je helemaal geen vlees eet, niet meer vliegt, of soja wel zo goed is voor het milieu en of het niet vies is om in tweedehands kleding te lopen. Het is soms best lastig om je te verdedigen, maar YouTuber Marije van der Made geeft je op een humoristische wijze een arsenaal aan wapens in handen om alle misvattingen te verslaan. In *Dit Gebeurt Er Als Je Duurzaam Gaat Leven* spoort de groene influencer je op een toegankelijke en eerlijke manier aan om duurzaam door het leven te gaan zonder belerend te zijn. Ze zet je daarmee ook aan het denken over hoe je het zelf beter kunt doen. Een *must have* voor wie een duurzame levensstijl wil.

Dit Gebeurt Er Als Je Duurzaam Gaat Leven

Handboek dat alle misvattingen over een bewuste lifestyle van tafel veegt
Schrijver **Marije van der Made** Uitgeverij **Kosmos Uitgevers**
ISBN: **978-90-2157-960-3** Prijs: **€ 20,99**

PERFECT werkje voor PLANTHERKENNING

'Welke geneeskrachtige plant is dat?'. Het antwoord vind je in deze schitterende en kleurige ANWB-gids met mooie en duidelijke determinatiefoto's. Met een beknopte omschrijving van 350 Europese planten, struiken en bomen plus een korte vermelding waar de plant voorkomt en waar deze voor wordt gebruikt. Zeer handig om snel even te kijken met welke plant je te doen hebt.

De gids is ingedeeld op bloemkleur en heeft duidelijke foto's en tekeningen voor een snelle herkenning. Specifieke kenmerken zijn snel te vinden door middel van symbolen. Een heel fraai en handig gidsje, zoals we van de ANWB gewend zijn. Echt een perfect werkje voor wie wilde planten, struiken en bomen goed wil leren herkennen.

Welke Geneeskrachtige Plant Is Dit?

ANWB-gids met meer dan 350 geneeskrachtige planten uit Europa

Schrijver **Wolfgang Hensel** Uitgeverij **Kosmos Uitgevers** EAN **978-94-2158-150-7** Prijs: € 20,00

STAP voor STAP duurzame ZEEP maken

Zelf zeep maken is duurzaam en je weet wat je op je huid smeert! Met het boek *Zeep* van Marta Tarallo kunnen zowel beginners als gevorderden prima uit de voeten. Er staan maar liefst 20 recepten in, waaronder ook enkele basisrecepten die je gemakkelijk kunt aanpassen naar je eigen huidtype of wensen. Marta bewijst dat zelf je verzorgingsproducten maken geen hogere scheikunde is. Met zeer duidelijke foto's en uitleg wordt je stap voor stap meegenomen in het proces van zelf zeep, shampoo en beautyproducten maken. Marta geeft bovendien veel informatie over de gebruikte ingrediënten en waar je ze kunt kopen. Zij is een groot voorstander van minder afval en gebruikt dus vaak dezelfde ingrediënten voor haar recepten.

Zeep is ook nog eens fraai vormgegeven, zodat het ook erg leuk is om cadeau te geven aan een milieubewuste vriend(in).

Zeep

Zelf natuurlijke zeep, shampoo en beautyproducten maken

Schrijver **Marta Tarallo** Uitgeverij **Terra** EAN: **978-94-8989-863-0** Prijs: € 22,50

De HOOGTE in met je GROENTE

Prachtig inspiratieboek over zelf eetbare planten opkweken in huis, op je balkon of in je tuin. Het merendeel van de ideeën zijn echter voor binnen. Lucy, van *shegrowsveg*, laat je stap voor stap zien hoe je haar 19 projecten zelf kunt realiseren. Van hele makkelijke ideeën tot projecten die een uitdaging vormen, zoals de hangende citrusplanten in Kokedama (oftewel mosbal in het Japans). Na het lezen van dit fraaie gebonden boek krijg je direct visioenen van extra vensterbanken voor het raam en verticale muurdecoraties met eetbare planten, die ook prima in een kleine woning kunnen worden toegepast. Het boek bevat veel mooie foto's, de teksten zijn niet te lang en geven de indruk dat je alles wat in dit boek staat ook gemakkelijk zelf kunt realiseren.

Get Up And Grow

19 kruiden-, groente- en fruitprojecten voor binnen en buiten

Schrijver **Lucy Hutchings** Uitgeverij **Terra**

ISBN: **978-90-8989-865-4** Prijs: € 23,99

KLIMAATBOS achter BOMEN weer zien

Hoe werk ik aan een beter milieu? Er is bijna niet meer uit te komen met alle meningen en adviezen in de media en op het wereldwijde web. Journaliste Georgina Wilson-Powell heeft 140 ecodilemma's op een rij gezet en geprobeerd het bos weer achter de bomen tevoorschijn te toveren. En daar is zij zeker in geslaagd. Met wetenschappelijk onderbouwde antwoorden, feiten, cijfers en duidelijke infoblokken scheidt zij goede tips van onwaarheden. En als er geen groene oplossing is vertelt zij waarom dat zo is.

Zo is het een prima naslagwerk geworden met een duidelijke conclusie: je hoeft niet in een keer je hele leven om te gooien om het klimaat te redden. Kleine stapjes laten het je beter volhouden en zorgen voor een blijvende verandering in je levensstijl. En daar heeft volgens Georgina het milieu het meeste baat bij. Een leuk boek om lekker door te bladeren en antwoorden te vinden op al je duurzaamheidsvragen.

Factcheck: Is Het Echt Duurzaam?

140 vragen en antwoorden voor een ecologisch leven, met praktische tips

Schrijver **Georgina Wilson-Powell** Uitgeverij **Manteau** EAN: **978-90-2233-793-6** Prijs: **€ 19,99**

WEGDROMEN bij klein wonen in de NATUUR

Klein wonen in de natuur. Het is een droom voor velen. Ben jij er daar een van? Dan is *Stay Wild* iets voor jou. Met dit heerlijke boek vol inspirerende foto's en verhalen droom je zalig weg naar een leven samen met de natuur. Allerlei woonvormen passeren de revue. Van *tiny houses* tot yurts, van huifkarren tot woonboten en van woonbusjes tot herdershutjes. Het gaat in de meest gevallen om recreatiehuisjes, maar die zijn voor liefhebbers van klein wonen een fantastische inspiratiebron.

De weldaad van groen om je heen wordt in de korte teksten absoluut opgeroepen, maar het gaat toch vooral om de prachtige foto's waarmee je weer smoorverliefd wordt op de wereld, zoals de schrijvers Anna Southgate en Lincoln Dexter ervaren.

Wij mogen jullie weer een voorproefje geven van al dit fraais aan de hand van enkele plaatjes waarbij je je klein wonen-vingers aflikt!

Stay Wild

Rural getaways and sublime solitude

Schrijvers **Anna Southgate & Lincoln Dexter** Uitgeverij **Gestalten** EAN: **978-38-9955-861-6** Prijs: **€ 34,99**

> De keuken van The Ferry Waiting Room, een heerlijke verblijfplaats in de Schotse Highlands.

© Iris Thorsteinsdottir, Stay Wild Canopy & Stars, page 197, Gestalten 2021

> Caban Copa in Wales.

© Iris Thorsteinsdottir, Stay Wild Canopy & Stars, page 55, Gestalten 2021

> Het interieur van Stargazer's Wagon in het nog onontdekte Engelse Herefordshire.

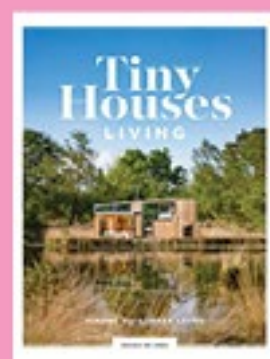
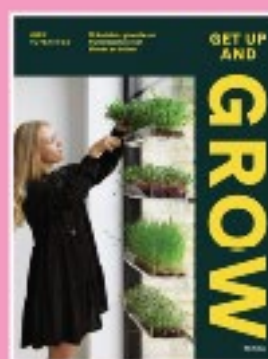
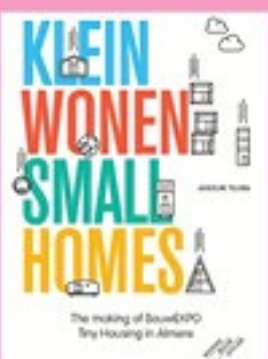
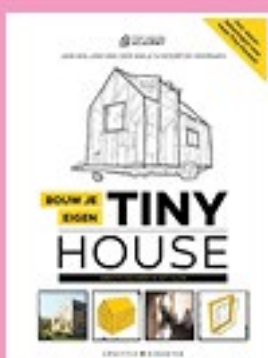
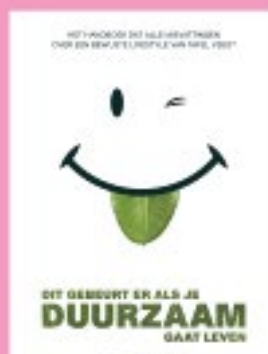
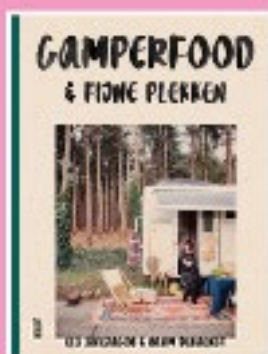
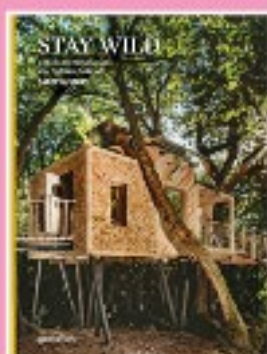

© Stuart McGlennan, Stay Wild Canopy & Stars, page 18-19, Gestalten 2021

> De dubbele bus Hinterlandes in het Engelse Lake District.

MEER LEZEN OVER KLEIN WONEN?

Kijk in onze webshop voor mooie boeken

WEBSHOP

MAGAZINES - TINY THINGS - BOEKEN

Neem eens een kijkje. [KLIK HIER](#)

Vrijheid in eigen land

BUSLEVEN

SANNE DODEMONT

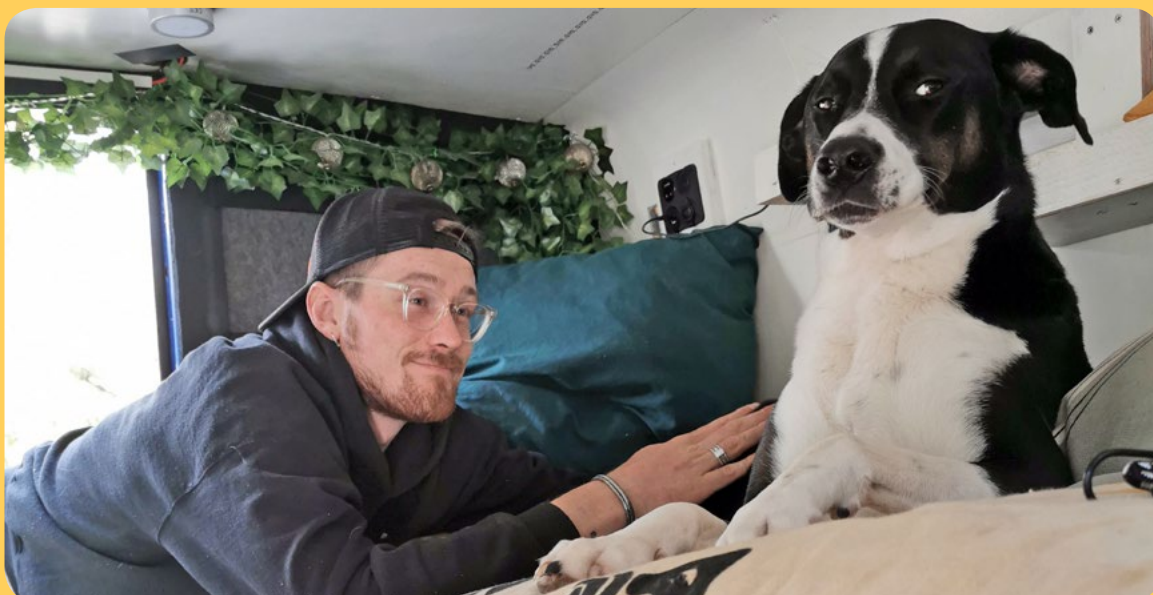
Daar is hij dan! Mijn eerste HappyCamperNL-blog in Klein Wonen Magazine! In de vorige editie heb je al kennis met ons kunnen maken en heb je in een interview gelezen waarom wij in een bus zijn gaan wonen en de weg daar naartoe. Ondertussen wonen we alweer een half jaar in onze *van* en vertel ik je graag meer over hoe ons dagelijks leven er nu uitziet, ten opzichte van ons leven in een appartement.

Even een korte opfrisser. Op 24 december 2020 zijn mijn vriend Daniel en ik met onze hond Benny fulltime in onze *campervan* gaan wonen. Met vrij weinig camperervaring, maar met een glashelder doel: meer vrijheid!

De wekker gaat. Ja, ik zet nog steeds graag een wekker, want ik sta graag op tijd op, zodat ik zoveel mogelijk uit de dag kan halen. Als ik onder het bed kijk, staren 2 grote, bruine ogen mij aan. Benny is maar al te blij dat ik uit bed kom, want hij kan niet wachten om naar buiten te gaan en achter de vogels aan te rennen, die hij sinds gisteravond al scherp in de gaten houdt. Daan kan nog even blijven liggen en genieten van een bed voor zichzelf. Waar hij met zijn 2 meter lange lijf goed gebruik van maakt. Als Benny en ik terugkomen van onze ochtendwandeling staat het water voor de koffie al aan. Terwijl we aan een kop heerlijk vloeibaar goud zitten, bedenken we wat we vandaag weer eens gaan doen en waar we onze dag willen eindigen. We hebben al vaak geprobeerd om dit de dag van tevoren te beslissen, maar meestal zijn we de volgende ochtend alweer van gedachten veranderd.

Eenmaal een besluit genomen gaat er nog even snel een natte lap en een lading deodorant onder de oksels door, want douchen is bij ons een luxe en geen gewoonte. We pakken alles in en vertrekken naar de volgende stop. Het inpakken wordt wel eerst 3 keer gecontroleerd voordat we daadwerkelijk kunnen gaan rijden. Hoe vaak het ons al niet is gebeurd dat het water uit Benny zijn bak voor een rijdend zwembad zorgde. Of het beruchte dakraam dat op wonderbaarlijke wijze zelfs na de 3 controlerondes nog open blijkt te staan.

Aangekomen op ons nieuwe stekkie gaan we meteen op onderzoek uit. We strekken even

de benen en Benny controleert de omgeving grondig op loslopende eenden en konijnen. De kust is veilig en de spieren zijn weer bewogen. Mooi! Snel de bus in, zodat ik een paar uurtjes aan het werk kan. Ondertussen is Daniel bezig met het rommelen in en rondom de bus. Hij weet altijd wel iets te vinden om zich mee bezig te houden.

Na het werken en het rommelen laat Benny weten dat het tijd is voor een nieuwe ronde. En wij gaan graag met hem mee. Want, toen wij nog in het appartement woonden, hadden wij een prachtig uitzicht over de hele stad, maar het was iedere dag hetzelfde uitzicht. Dezelfde bomen, dezelfde kerken en dezelfde mensen. Het leek wel alsof we vast zaten in een loop van dagelijkse sleur en gewoontes. Nu hebben we iedere dag een ander uitzicht en zien we steeds nieuwe gezichten. Weer een stapje verder uit de *loop*. Oh wat heerlijk!

Na de wandeling is het tijd voor eten. Een makkelijk maal, want uitgebreid koken, daar zijn wij allebei niet zo van. Met een gevulde buik gaan de voetjes omhoog en genieten we nog even van onze weloverwogen huisvesting van vandaag. Een laatste rondje met Benny en dan is het tijd om ons terug te trekken in ons huis op wielen. Het einde van een rustige dag. Precies zoals wij het willen.

Sanne Dodemont woont met haar vriend Daniel en trouwe viervoeter Benny in een zelf omgebouwde woonbus. De voormalig verpleegster mist haar oude leventje met de voortdurende druk om de dure huur van hun appartement te betalen totaal niet en geniet met volle teugen van haar nieuwe vrijheid. Voor Klein Wonen Magazine schrijft zij ieder kwartaal over het leven in hun woonbus, Dat doet zij overigens ook op haar [instagramblogsite happycampernl](#) >

„Ik kan eindelijk LOSLATEN en ONTSPANNEN”

INTERVIEW

Als de eerste tekenen van een burn-out zich aandienen besluit Marit de Ridder haar leven drastisch om te gooien. Weg met alle zekerheden en alles op een avontuurlijk en vrij leven. Ze koopt een ruime bestelbus als onderdak en trekt frank en vrij Europa in. Nu bijna een jaar later heeft zij nog geen moment spijt van haar nomadenbestaan.

> Marit zit graag in de deuropening van haar woonbusje.

Het is voorjaar 2020. Het coronatijdperk is net begonnen en Marit zit als zo vaak na een lange werkdag als gemeentelijk beleidsadviseur uitgeput op de bank voor de tv. Het is niet de eerste keer dat zij zich op zo'n moment afvraagt of dit nu alles is in het leven. „Voor mijn gevoel werkte ik alleen maar om de hypotheek van mijn huis en alle andere bijbehorende vaste lasten te betalen. Ik heb altijd al van reizen en avontuur gehouden, maar op een gegeven moment waren die 2 à 3 weken per jaar niet genoeg meer. De eerste verschijnselen van een burn-out dienden zich aan en ik besloot het roer radicaal om te gooien. Dat hield wel in dat ik bepaalde zekerheden als een vast inkomen, een eigen huis en veel spullen zou opgeven”, vertelt de 46-jarige Friezin uit Hennaarderadeel. „Dat was in het begin niet makkelijk, maar hoe meer spullen ik wegdeed, hoe meer vrijheid ik begon te ervaren. Je hoeft er niet meer aan te denken, ze te verzekeren en te onderhouden. Dat lucht op en maakt het leven een stuk minder gecompliceerd. Het is ook een vreemde gewaarwording wanneer je de sleutels van je huis overhandigt aan de nieuwe eigenaren en de voordeur voor de laatste keer achter je dicht trekt, terwijl je zelf geen sleutels hebt van een nieuw huis, maar met knikkende knieën in je kleine camperbusje

„Ik heb veel weggegeven, maar nog veel meer ontvangen”

stapt. Op weg naar het onbekende.”

Heel onbekend is de start van haar vrije leven met haar honden Marte en Mika echter niet. Door de lockdown bivakkeert Marit de eerste 2 maanden achter een schuur in de achtertuin van een vriendin. „Dat was wel even slikken, maar ook een goede manier om te wennen aan de bus. Vanaf september vorig jaar ben ik gaan reizen door Europa. Ook dat

was in het begin erg spannend. Vooral het vrij staan. Ik had het waarschijnlijk ook niet gedurfd als ik mijn honden niet bij me had. Behalve veel liefde en warmte, geven zij ook een stuk veiligheid. Ook zij lijken te genieten van het nomadenbestaan. Wekenlang hebben we vrij gestaan in de

meest prachtige en afgelegen natuurgebieden in Frankrijk, Spanje en Portugal en we hebben een aantal maanden overwinterd op een camping in het zuiden van Portugal. Met deze manier van leven ontmoet je veel mensen, je hoort de meest uiteenlopende levensverhalen en mensen zorgen goed voor elkaar. Ik heb veel weggegeven, maar nog veel meer ontvangen.”

Marit's nieuwe thuis is een Renault Master uit 2006, omgebouwd tot camper met een vast *dwarsbed*

© Marit de Ridder

© Mart de Ridder

© Mart de Ridder

achterin, een keukenblokje met een kraantje, een losstaand gaskooktoestelletje en een dieselmacheltje. Het heeft een stel zonnepanelen op het dak met een kleine huishoudaccu en omvormer. De bus is geïsoleerd en is van binnen met hout betimmerd.

„Ik maak gebruik van een droogtoilet en als ik warm water nodig heb, dan warm ik wat water op in een pannetje op het gasstelletje. Voor de kleine wasjes maak ik gebruik van een stroomloze voetpedaalwasmachine. Het beddengoed en grotere kledingstukken was ik om de zoveel weken een keer in zo'n wasmachine waar je wat muntgeld ingooit.” Het interieur is simpel, maar efficiënt ingericht. „Ik heb een bed om in te slapen en een bankje om op te zitten. Onder mijn bed zit een uitklaptafeltje, maar meestal zit ik in de deuropening van mijn bus om te eten, te lezen of met de laptop op schoot. Het is allemaal vrij eenvoudig. Als er iets stuk gaat, is het tenminste ook relatief eenvoudig om het op te lossen. Dat geeft ruimte, niet alleen in financiële zin, maar ook in je hoofd.”

Het bezitten van weinig vindt Marit een verademing. Ze mist alle luxe die ze in haar koopwoning gewend was geen moment. „Ik heb weinig spullen; 2 pannetjes, een koekenpannetje, 2 vorken, 2 messen, 2 lepels, 2 plastic wijnglazen en een opvouwbaar theepotje. Al mijn keukenspullen, zoals een

blender, tosti-ijzer, keukenmachine, waterkoker en magnetron heb ik niet meer. En het gekke is dat ik ze ook niet mis. Iets opwarmen kan in een pannetje en iets bakken kan in een koekenpannetje. En in de buitenlucht smaakt het vaak nog beter ook. Een koelkast mis ik ook niet. Wat groente en kaas houd

ik vers in een koeltas, die tegen mijn watertankje aanstaat. Ik heb geen melk, yoghurt of boter meer en dat scheelt weer in de kilo's", lacht zij. „Verder heb ik wat boeken, spelletjes en mijn klarinet bij me. Onder mijn hoofdkussens van het bed zitten 2 kledingbakken.

Daar zit hooguit een grote tas aan kleding in. Ik heb, toen ik in de bus ging wonen, 9 volle vuilniszakken aan kleding gedeponeerd bij het Leger des Heils. Achterin de bus, onder het bed, staan wat bakken met eten zoals rijst, spaghetti en blikken groente en vis, zakken droogvoer voor de honden, een campingstoel, inklapbaar tafeltje, extra kleding en toiletspullen.”

Inmiddels is het echt haar kleine huisje op wielen geworden met nog wel enkele persoonlijke spullen uit haar *vorige leven*. „Zo heb ik nog 2 houten hertjes uit de kerstboom, de handdoekenhaakjes uit de keuken, een hanglampje uit de woonkamer, een houten versiering uit de slaapkamer en 2 plantenhouders, die voorheen aan mijn schuur hingen. Boven het aanrechtje hangen wat foto's,

„Meestal zit ik in de deuropening om te eten, te lezen of met de laptop op schoot”

tekeningen en magneten van de plekken waar ik tot nu toe ben geweest." Het zijn herinneringen, waarbij Marit soms nog heel even stil staat bij haar voormalige drukke bestaan. „Hoewel ik soms mijn huis en de vastigheid van mijn werk mis, heb ik geen spijt van mijn keuze om in een bus te gaan wonen. Met het geld van de verkoop van mijn huis en een kleine afkoopregeling van mijn werk kan ik de komende jaren mijn nomadenbestaan bekostigen. Ik maak me ook geen zorgen over de toekomst meer. Er komt vast wel iets op mijn pad.”

Momenteel zwerven Marit, Marte en Mika heerlijk rond in Zweden, waar de kersverse nomade nog een maandje werkt als vrijwilliger op een off-gridboerderij. „ Daar ben ik druk geweest met het bouwen van massief houten logs op de traditionele Zweedse manier en het onderhouden van een permacultuurtuin.” De nomadenavonturen van de 3 M's beschrijft Marit regelmatig op haar blogsite Nomarit. Dat zij zich nu als een vis in het water voelt blijkt wel uit een van haar fraaie schrijfsels. *Ik zit op een opklapkrugje met mijn rug tegen de voorkant van de bus geleund. Een kop thee staat naast me op de grond en er ligt een opengeslagen boek op mijn schoot. Ik sluit mijn ogen en laat de zon mij opwarmen. Het dringt door tot in mijn kern en ik voel de lagen stress en ander oud vuil laag voor laag van mij afvallen, totdat alleen het hier en nu nog overblijft. Het is alsof er een diepe mist wegtrekt en ik de dingen om mij heen veel beter van elkaar kan onderscheiden. Deze diepte van ontspanning is mij vreemd. Ik kan me niet herinneren dat ik dit ooit voelde toen ik nog een baan had, een huis en alle andere verplichtingen die daarbij hoorden. Nu heb ik geen huis meer, geen baan en geen inkomsten. En nu kan ik eindelijk loslaten en ontspannen. Ik voel me rijk.*

© Mart de Ridder

JANTINA'S VANLIFE

KLEIN MAAR FIJN

© amelandfoto.nl

Onze buscamper is klein. Alhoewel wij onze Fiat Ducato L2H2 met zijn nét niet 5.5 meter lengte helemaal niet klein vinden, valt ie over het algemeen onder de kleinere campers. We mogen vaak op trekkersveldjes staan en de boerencampings en de natuurcampings hebben vaak mooie, kleine beschutte plekjes voor ons, in plaats van de grote camperplekken op een groter weideveld.

Zelf vinden we die kleine camper enorm handig en vinden dat we veel profijt van die kleine camper hebben. We rijden over kleine, smalle weggetjes, we parkeren waar iedere andere personenauto ook zou kunnen staan. We hoeven niet te zoeken naar een parkeerplaats die ruim genoeg is en kunnen met gemak een stad in rijden zonder ons zorgen te hoeven maken of we de bus kwijt kunnen. Het enige is dat we niet in parkeergarages kunnen vanwege de hoogte, maar dat is dan ook het enige nadeel wat ik kan bedenken.

De camper kwam afgelopen maand ook erg goed van pas. We waren bijna aan de beurt voor onze vaccinatie. De uitnodiging was al in huis en een van de 2 afspraken was al gemaakt. Maar helaas. Vlak voor de eindstreep kregen we beiden corona. Eerst Marco en daarna was ik aan de beurt. Wat blijkt? De camper doet het ook uitstekend als tijdelijke verblijfplaats om een

quarantaine uit te zitten. Multifunctioneel dat huisje op wielen en dat scheelde ons op die manier een aantal dagen extra quarantaine ten opzichte van samen ziek in een ruimte verblijven.

We hebben het geluk dat onze bus op eigen terrein geparkeerd kan worden en zo zaten wij ieder apart in quarantaine. De één in de bus en de ander in huis. Onze badkamer werd gedeeld, als een soort campingsanitair. Opeens voelde onze achtertuin als

> In quarantaine in de bus.

© amelandfoto.nl

> Relaxen op een mooi groen stekje.

een camping. Een beetje een stille camping met maar 1 persoon, maar de service was goed!

Zo gebruiken we de camperbus op veel manieren in het dagelijkse leven, in de periodes dat we geen tijd of mogelijkheid hebben om er mee te reizen. Soms werk ik als bruidsfotograaf vanuit de camper als ik een bruiloft ver van huis fotografeer. De camper is dan gewoon mijn auto van A naar B. Handig omdat ie klein is. En 's avonds laat als het feest afgelopen is, duik ik mijn bedje in om de volgende ochtend weer verder te werken. Dat was het afgelopen jaar natuurlijk erg weinig en langere reizen naar het buitenland zaten er ook al niet in. Toch stond de camper niet stil. We gebruiken hem in de weekenden om naar vrienden te rijden (ook handig bij een avondklok), voor woon-werk verkeer of als verhuisbus. Het blijft natuurlijk gewoon een omgebouwde bedrijfsbus waar best veel in kan!

Jantina Scheltema wist tot voor enkele jaren niet eens dat je zelf ook een camper kon bouwen. Nu woont de Amelandse bruidsfotografe regelmatig in een, samen met haar man Marco omgebouwde, Fiat Ducato en geeft zij op haar website jantinascheltema.nl *vanlifers* tips over het zelf bouwen van een camper. Ze heeft er zelfs een boek over geschreven: *Bouw je eigen camper*. Jantina zwerft het liefst door Noorwegen, maar woont soms ook in haar camper tijdens een fotoklus op het vasteland. Naast fotograferen en *camperen* wil zij vooral mensen inspireren om van de wereld te genieten.

Puur Suzanne

FOOD & LIFESTYLE

Inspireert je om vaker plantaardig te eten. Dit doet zij door makkelijke en lekker plantaardige recepten met je te delen, ook geeft ze je praktische tips en gaat ze op zoek naar de leukste hotspots voor jou.

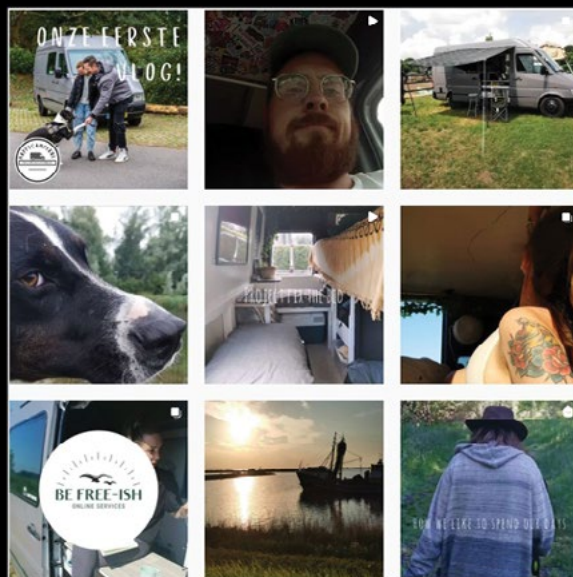
FOODCOACHING

Eet ik wel gezond? Krijg ik voldoende voedingsstoffen binnen? Hoe kan ik de overstap maken naar een (meer) plantaardig voedingspatroon? Ook voor deze vragen kun je bij Suzanne terecht.

– Life's too short to eat bad food –

VOLG ONS VANLIFE

Wij zijn Sanne en Daniel.
Graag delen wij ons Fulltime
vanlife in Nederland met
jullie, voor de leuk, maar
misschien ook om je
te inspireren!

ALLE ADVERTENTIES ZIJN INTERACTIEF. KLIK OP DE ADVERTENTIE VOOR MEER INFO.

**Dagelijkse inspiratie
voor je moestuin?**
Volg @moestuinderwijs

Een Square Foot Gardening plan maken voor je moestuinbak? Moestuinenlessen op school? Of een moestuinactiviteit bij het buurtcentrum of dagbesteding? Ik denk en help je mee! Met je handen in de aarde samen ontdekken, leren en groeien.
Stuur mij een berichtje via instagram of mail mij lidionzierikzee@gmail.com

De tijd waarin we nu leven vraagt bij uitstek om trager, kleiner, minder en dichterbij de natuur.

Mevrouw Onkruid inspireert om dit 'klein geluk' te leren waarderen. Om dichterbij de natuur en jezelf te leven. Zelf te maken, precies genoeg, ambachtelijk, met minder afval, wildplukken, voedselbos, permacultuur, kruidengeneeskunde en kringloop tuinieren.

Middels jaaropleiding, kruidenweken en levendige instagram verhalen deelt ze haar kennis en ervaringen.

www.mevrouwonkruid.nl [mevrouwonkruid](https://www.instagram.com/mevrouwonkruid)

„In de NATUUR krijgen we INSPIRATIE”

De een maakt als kind al een eigen huisje in een boom en *kookt* blaadjes en besjes. De ander groeit op een boerderij op, rennend door maisvelden en helpend op het land. Het maakt van Mathilde en Koen echte natuurmensen. Samen met hun zoontje Finn wonen zij nu nog in een *tiny house* in Goeree-Overflakkee, maar binnenkort gaan zij op zoek naar een stekkie in de ongerepte natuur van Zweden. Een betere plek is er nauwelijks te bedenken voor het gezinnetje dat zichzelf de Buitenfamilie noemt.

> De Buitenfamilie in het groen voor hun tiny house in Ouddorp.

In alle rust een eigen leven leiden in de ongerepte natuur. Dat is de ultieme droom van Mathilde Bos en Koen Hofman. „Buiten zijn geeft een gevoel van rust, vrijheid, puurheid en blijdschap. De natuur is zonder oordeel en gaat haar eigen gang en daardoor kunnen wij ook gewoon *zijn*. We kunnen ons door de natuur laten verwonderen. Door een mier die een blaadje verplaatst tot de zonsopkomst met haar prachtige warme kleuren. In de natuur krijgen we inspiratie voor nieuwe ideeën of vinden we een oplossing voor een probleem dat we hebben. Buiten krijgen we veel mee van de seizoenen. We genieten van de veranderingen die ieder seizoen met zich meebrengt. Het tempo waarmee dingen veranderen proberen we ook binnen in onszelf te voelen en in mee te bewegen. We voelen dat we deel uitmaken van de omgeving en het grotere geheel. Daarnaast vinden we het heel fijn om veel actief buiten te zijn. We genieten ervan om te wandelen en te fietsen.”

Ontspullen en een eigen *tiny house* bouwen zijn de eerste stappen die zij nemen op weg naar het einddoel: een afgelegen woonplekje ergens in Scandinavië. Klein wonen is voor het jonge stel een logische keuze in hun plannen. „Voor ons heeft de keuze voor klein wonen ervoor gezorgd dat we nog meer met en in de natuur leven. Onze wc en douche zijn buiten. Dat alleen al zorgt ervoor dat we iedere dag buiten komen. Dagelijks zien we van dichtbij

hoe de natuur om ons heen met de seizoenen mee verandert. Vooral in de lente gaat dat super snel. Waar er gister nog knoppen aan de struik zaten, zien we de volgende dag al blaadjes aan de takken. Prachtig vinden we dat”, vertelt de 28-jarige Mathilde enthousiast. Koen kan dat alleen maar beamen. „Sinds we in ons *tiny house* wonen is de overgang van binnen naar buiten kleiner geworden. Als het hard waait voelen we dat het huisje mee deinst met de wind en als het regent horen we het getik op het dak en de ramen. Dat voelt heel knus zo samen in ons huisje.”

„We voelen dat we deel uitmaken van de omgeving en het grotere geheel”

Wonen in een *tiny house* is volgens het stel, dat in maart 2020 hun zoontje Finn op de wereld zet, ook echt leven met de natuurlijke omstandigheden. „Het is niet allemaal romantisch. Een *tiny house* in eenvoud vraagt

ook om met de natuur samen te werken. Onze basisbehoeften zijn nauw verbonden met de natuur. Elke dag zijn we met het weer bezig. Gaat de zon deze week voldoende schijnen? Bij iedere nieuwe staplaats de zonnepanelen zo neerzetten dat we de meeste opbrengst hebben. Met name in de winter is dit van belang, wanneer de zonuren het minst zijn. Gaat het wel regenen? Zodat we voldoende water tot onze beschikking hebben. Gaat het hard waaien? Dan kunnen we niet op pad met ons huisje en blijven we langer op een staplaats staan.”

De Buitenfamilie heeft voor een *tiny house* op wielen gekozen om ook daadwerkelijk mobiel te zijn. Langer

> Ook binnen in haar *tiny house* geniet Mathilde van het buitenleven.

© Ronald Lammers Fotografie

> Het zelf ontworpen en gebouwde tiny house van de Buitenfamilie staat momenteel in het groen van een camping in Ouddorp.

© Buitenfamilie

> Blij tijdens een heerlijke wandeling in de Nederlandse natuur.

> Buiten douchen zonder beschutting bleek zelfs voor de Buitenfamilie iets te Spartaans.

© Buitenfamilie

dan 4 maanden hebben ze nog nergens gewoond. Dat betekent ook dat zij weinig invloed kunnen uitoefenen op het buitenleven rond hun huisje. Ze nemen het zoals het is. „We zijn door ons verrijdbare huis vrij in waar we gaan en staan. Het nadeel is dat we erg beperkt zijn in de spullen buiten ons huis. We hebben geen schuur of regenwateropvang voor drinkwater. We hebben ook geen vlonder, moestuin of composttoilet. Dat vinden we erg jammer, want we zouden graag helemaal off-grid willen wonen en leven”, aldus Koen, die zich als timmerman en liefhebber van hout bewerken graag zou uitleven op deze buitenprojecten.

Bijzonder aan het buitenleven van de Buitenfamilie is zonder twijfel het in de open lucht douchen en naar het toilet gaan. Mathilde moet er in het begin wel even aan wennen. „Ik zag er erg tegenop, maar na een paar weken was ik overstag en voelde ik hoe fijn de buiten-wc was. De momenten dat het regent zijn minimaal. En de fijne momenten, met de eerste zonnestralen op je gezicht, zijn extra fijn. Ook de momenten als het hard vriest en sneeuwt zijn juist heerlijk. Je krijgt elke dag mee hoe de natuur verandert. Je ziet vogeltjes en kan even turen naar de horizon.” Het douchen buiten is nog wel voor verbetering vatbaar. „In het gemak van douchen hebben we ons wel verkeken. Buiten douchen is achteraf gezien een te Spartaanse keuze geweest. Het opwarmen van een pan met warm water kost redelijk wat tijd. Vaak is het buiten ook erg koud of het waait. De keren dat het lekker is buiten zijn wel echt fantastisch. We genieten van het uitzicht en de frisse buitenlucht voelt heerlijk. Op een of andere manier voel je je nog schoner en vitaler als je buiten hebt gedoucht. In de toekomst willen we nog steeds buiten douchen alleen dan wel met een vaste aansluiting en beschut tegen de wind.”

Leven met de natuur is Mathilde en Koen met de paplepel ingegoten. Koen, met een K zoals hij er

> Op het toilet in de sneeuw vindt de Buitenfamilie heerlijk.

© Buitenfamilie

graag glimlachend aan toevoegt, is opgegroeid op een boerderij in het Brabantse Demen. Hij is niet anders gewend dan buiten te leven. „Lekker door de maisvelden rennen en hutten bouwen. Overall en klompen aan. Ik hielp de burens mee met koeien naar het weiland brengen, aardappels rooien, zaaien, appels plukken, noem maar op. Heerlijk vond ik dat.” Mathilde groeit op in Culemborg en is ook altijd buiten te vinden. „Als kind klom ik met mijn overbuurmeisje vaak in de boom en maakten we ons eigen huisje. We verzonnen welke tak ons bed was en we kookten met blaadjes en besjes die we in en rondom de boom vonden”, vertelt de pedagoge, die ook op latere leeftijd een buitenmens blijft. „Toen ik op mijn 22e voor mijn studie ecologische pedagogiek

> Finn bestudeert het fluitenkruid tijdens een wandeling met mama.

> Spelen op het strand.

© Buitenfamilie

naar Amersfoort verhuisde, ging ik ook vaak naar de Soesterduinen. Lekker struinen door het bos en in de duinen. Vaak klom ik ook een boom in. Klimmen vind ik leuk en eenmaal boven op een fijn plekje kom ik tot rust. Lekker voor mijzelf uitstaren en wegdromen of even mediteren en mijn ademhaling volgen. Dat geeft me rust.” Koen verblijft in zijn studietijd tussen de stenen in Utrecht en Toronto. Hij mist de natuur daar erg, maar compenseert dit in zijn vakanties. „Ik ben *bushcraft*-tochten gaan maken in Schotland, België en Noorwegen. Heerlijk vond ik het om in de ruige natuur te wandelen met anderen. Het geeft voldoening om met het minimale te overleven.”

In mei van dit jaar neemt de Buitenfamilie een belangrijk besluit. De plannen om naar Scandinavië te verkassen worden naar voren gehaald, maar zonder hun zelfgebouwde *tiny house*. „We willen daar groter gaan wonen, maar nog steeds *tiny*. De huidige 16 m² is echt klein met z'n drietjes. We vinden 40 m² een perfecte maat. Een boomstamhuisje lijkt ons ontzettend bijzonder. We willen graag een huisje bouwen van de materialen die lokaal groeien. Dat voelt als een fijne en ook erg duurzame keuze die bij ons past”, aldus het natuurpaar, dat dromerig een ideaalplaatje schetst van hun toekomstige

woonplek. „Een beekje dichtbij voor drinkwater en het opwekken van energie met een waterrad. Er staan veel naaldbomen en uitkijkend op bergtoppen. Er is een grote moestuin waar we van leven. Een overdekte vuurplaats met een fijn zitgedeelte voor goede kampvuorgesprekken en een plek om buiten te kunnen koken. De wc en douche zijn nog steeds buiten, weliswaar beschut. We hebben een kleine kudde schapen. De wol gebruiken we om kleding van te maken en de melk om zelf kaas te maken.”

„We willen graag een huisje bouwen van de materialen die lokaal groeien”

Ze willen hun nieuwe plek straks graag delen met anderen. „Het liefst zetten we er meerdere kleine hutjes neer, waar mensen kunnen verblijven. Ze draaien dan mee in ons leven. Mensen kunnen meewerken in de moestuin, samen *hiken*, bouwen, yoga beoefenen en koken. We

willen hiermee mensen de schoonheid en rust van de natuur laten ervaren. Het leven in eenvoud. En natuurlijk om echt een verbinding met elkaar aan te gaan. Een plek waar je dichterbij de natuur komt en nog meer tot jezelf kan komen”, legt Mathilde uit.

Mooie dromen, die zij zeker waar gaan maken. Tot die tijd geniet de Buitenfamilie nog van de Zuid-Hollandse natuur in Goeree-Overflakkee. „Op onze staplaats nu hebben we recht voor ons huisje een stukje gras en duinzand. Het ligt beschut door de

> Koen trimt zijn baardje ook het liefst buiten.

> Buiten is ook binnen in het tiny house nooit ver weg.

> De Buitenfamilie wandelt vaak tussen de duinen naar het strand bij Ouddorp.

> Zon, zand en zee, veel meer buiten kun je niet zijn.

struiken die eromheen staan. Daar kan Finn fijn rond struinen. Ook zitten we er nu het weer beter wordt lekker buiten. Het voelt als een verborgen plekje met een weidse uitkijk over de akkerlanden. We zien veel vogels! Beiden hebben we daar nooit echt bewust van genoten. We keken wel naar de vogels maar sinds we in ons *tiny house* wonen krijgen we er veel meer van mee. We hebben nu een vogelboekje en daar zoeken we de vogels in op. Laatst zagen we een putter. Super mooie vogel. Het hoogtepunt was een kraanvogel vlak voor onze deur. Konijnen, hazen en ganzen zien we ook veel rondrennen. Af en toe zien we in de vroege ochtend voorzichtig een reetje voorbij komen."

De Buitenfamilie houdt ook erg van wandelen en dat kan vanaf hun huisje nabij het Grevelingenmeer. „We lopen vaak via het fietspad en de nabijgelegen vakantiehuisjes de duinen in. Dit is een kronkelig glooiend pad met veel struiken, duingras en duinpannen. De bomen die er staan blijven laag en vormen af en toe een tunnel waar je doorheen loopt.

Met de sneeuw was het net een sprookje. Het laatste stuk loop je steil omhoog en kom je in het witte zand en duingras terecht. De geur van de zee waait letterlijk je neus binnen en de wind wappert krachtig door je haren. Boven aangekomen kijk je uit over het strand en de golven van de zee. Rechts staat

de rood stenen vuurtoren met witte raampjes en links is Zeeland al te zien. Steil door het witte zand naar beneden lopend, kom je uit op het strand. Vaak liggen er veel schelpen en langs de kustlijn schieten de drieteenstrandlopers voorbij, die steeds snel wegrennen voor de aanrollende golven."

Mathilde, Koen en Finn vinden de Nederlandse natuur erg mooi, maar kunnen niet wachten op een ander leven in

Zweden. „Nederland voelt voor ons te klein met veel gejaagdheid. We willen meer ruimte om ons heen en ongerepte natuur, waar we zo van genieten. We kijken ernaar uit om redelijk afgelegen te wonen. Hier in Nederland zijn zeker ook mooie plekken, maar voor ons simpelweg niet te betalen."

De Buitenfamilie wil andere mensen ook graag meer in contact brengen met de natuur om nog dichter tot zichzelf te komen. Daarom delen zij hun ervaringen via hun website, YouTube en Instagram.

> Wandelen naar zee.

OOGSTEN, VERWERKEN EN UITDELEN

© Minke Schepers (De Makkelijke Moestuin)

Lidion Zierikzee woont samen met haar vriend Teun, dochter Alena en een paar cavia's en kippen in Amersfoort. Aan huis werkt zij met de *Square Foot Gardening*-methode, zowel in bakken, potten als in haar tuinkas. Haar volkstuin van 150m² is haar grote permacultuurexperiment en lievelingsplek. Als je haar kwijt bent, vind je haar altijd buiten. Het liefst met kinderen om zich heen, omdat zij vindt dat je in de moestuin alles leert over jezelf en de wereld om je heen. De moestuin onderwijst als vanzelf! Vandaar ook haar onderneming **Moestuinonderwijs**. Voor advies, ontwerp en educatie rondom moestuinieren met kinderen of algemene moestuinvragen, kun je haar mailen via lidionzierikzee@gmail.com!

Lidion is ook via Instagram te vinden. >

We zijn nu volop aan het oogsten. De volkstuin is ontploft en Alena kan nog nét erbij in de bakfiets als we terug naar huis gaan.

Tomaatjes, paprikaatjes, Nieuw-Zeelandse spinazie, bietjes, worteltjes en zoveel meer. De courgettes komen écht bijna onze neus uit. We maken liters soep, azijn, tafelzuur en kappertjes van bijvoorbeeld Oost-Indische kers. We staan 's avonds uren in de keuken om alles te verwerken. Soms onder gemopper van Teun: *Het was toch een hobby?* Tja, dat is onderhand flink uit de hand gelopen en ik zie het als levensmissie om mijn gezin op deze manier te voeden. Mij kun je als mens niet gelukkiger maken.

Recept - Simpele courgettesoep

Fruit knoflook en ui aan in een flinke scheut olijfolie. Voeg daarna de courgettes en aardappel toe en fruit even mee. Giet zelfgemaakte bouillon of kokend water met bouillonblokjes erbij totdat alles onder water staat. Een kwartiertje koken, staafmixer erop en naar smaak zout en peper toevoegen. Ontdek zelf je favoriete verhouding en variaties. Hier is het toevoegen van groene curry kruiden favoriet.

Water geven doet leven!

Het kan flink heet zijn in augustus en september. Zorg dat je om de dag je tuin goed water geeft. De voorkeur is vroeg in de ochtend of laat in de avond. Overdag waterdruppels op de bladeren heeft een spiegeleffect en zo kunnen de plantjes makkelijk verbranden. Ook zorgt dit voor een enorme temperatuurswisseling.

> Augustus-oogst.

© Lidion Zierikzee

© Lidion Zierikzee

Geen pretje. Dicht bij de wortels water geven zorgt dat het water naar de juiste plek gaat en dat de plantjes even kunnen bijkomen van de warmte. Ga je nog op vakantie? Zoek een tuinoppas die als beloning voor het water geven zelf mag oogsten. Geniaal en een win-winsituatie, nietwaar?

Van zomer naar herfst

De zonuren nemen af en dus ook je mogelijkheden om te zaaien. Niet getreurd, je kunt genoeg doen richting de herfst. Gewassen zaaien die snel geoogst kunnen worden zoals radijsjes en sla of juist de hele winter blijven staan zoals boerenkool, ui en knoflook.

> Moestuinbak in augustus.

© Lidion Zierikzee

> Knoflook poten.

© Lidion Zierikzee

Koude bak of moestuinmuts

Wil je het seizoen verlengen, dan kun je (tijdelijk) een extra rand van 15-20 cm op je bakken zetten met daarop een doorzichtige plaat. Dit wordt een koude bak genoemd. Ook bestaan er heuse moestuinmutsen. Beide verlengen je seizoen en zorgen ook dat je weer eerder kan beginnen. Bedenk dat alleen plantjes hieronder kunnen groeien die niet te hoog worden zoals sla, spinazie, radijsjes etc..

Groenbemester of lege bak

Liever pauze in de winter? Je kunt je vakken die leeg geoogst zijn laten rusten of vol zetten met groenbemers. Die helpen voeding toe te voegen aan je aarde en houd je bak mooi groen in de winter. Voorbeelden hiervan zijn winterrogge (gras), phacelia (bijenfavoriet) en gele mosterd (let op: kool).

Tomaat, straks spinazie	Zonne bloem, straks sugar-snaps	Klim courgette, straks radijs	Klim courgette, straks peultjes
Stam bonen, straks uien	Knoflook, nu NZ spinazie	Snijbiet, blijft staan	Palmkool, blijft staan
Kropsla, nu wortels	Wortels, nu winter postelein	Ui, nu kropsla	Bietjes, nu paksoi
Radijsjes, nu peterselie	Pluksla, nu lente ui	Rucola, blijft staan	NZ spinazie nu knoflook

Wat nu in je vierkante meter bak?

In het vorige artikel maakte ik een opzet voor de lente volgens de Square Foot Gardening methode. Sommige gewassen staan er nog in, anderen zijn al vervangen. Tip: Voeg een flinke schep compost of mest toe aan het vakje of de pot voor het volgende gewas. Ook kunnen pompoenen en courgettes in augustus nog wel een schepje extra gebruiken.

Wat kun je zaaien in augustus en september

Sla, spinazie, paksoi, snijbiet, winterpostelein, pluksla, rucola, radijsjes, Nieuw Zeelandse spinazie, worteltjes (alleen aug), bietjes (alleen aug), peterselie (voorgezaaid), bieslook (voorgezaaid, alleen aug), lente ui, sugarsnaps (alleen aug), peultjes (alleen aug).

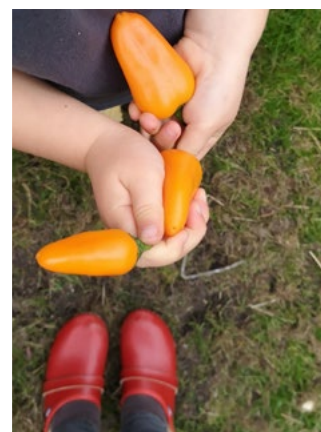
Wat kun je zaaien in oktober

Een leuke reminder voor knoflook poten; de beste datum is 10-10. Verder spinazie (winterreuzen), pootuitjes, groenbemers, gele mosterd, incarnaatklover, Japanse haver, phacelia en winterrogge.

Kinderen in de moestuin

Mama, welke wil jij?

Er gaat niets boven een kind dat zelf naar de tuinkas gaat en even later met oogst terug komt. Fijne zomer nog en veel te veel oogst toegewenst!

> Paprikaatjes oogsten.

© Lidion Zierikzee

WONEN onder de HEMEL

© Elke Rabé

Wonen in een *tiny house* betekent leven met weinig spullen. Een bewuste keuze, die veelal als een verademing wordt ervaren. Zo ook onze vaste gastschrijfster Elke Rabé. Maar hoe is het om alleen met de lucht boven je te wonen en als wandelende nomade door Nederland te trekken met alleen de meest noodzakelijke spullen? Elke nam de proef op de som en trok er samen met haar micro *tiny house* Max een week op uit.

Na een 8-daagse voettocht van bijna 200 km met een wandelkar ben ik weer thuis. Mijn wandelkar werd gedurende die 8 dagen een soort maatje van me en heeft in mijn hoofd zelfs een naam: Max. De laatste dag van de 8-daagse was eigenlijk een beetje te lang. Het voelt vreemd om nog een overnachting te plannen als je op heel bekend terrein dicht bij huis bent, dus ben ik doorgelopen. Het is een bloedhete dag geweest dus ik trek alles uit de (koel)kast om dit moment te vieren: koffie, thee, chocolade, ijs en heel koude yoghurt met fruit. Op een mooi plekje achter mijn *tiny house* in het open veld geniet ik na van mijn avontuur. Want zo voelt het: als een enorm avontuur dat gevoelsmatig weken heeft geduurd.

Bij vertrek had ik nooit kunnen vermoeden dat het

zo'n lange tocht zou worden. Ik werd uitgenodigd om een dagje met vrienden mee te lopen aan het begin van hun 30 dagen durende tocht en spontaan besloot ik zelf mijn voorgenomen tocht naar Rhenen te ondernemen. Het vergde wat schuiven in de agenda, maar binnen een paar uur besloot ik dat het kon. Rhenen ligt precies aan de andere kant van een

langgerekte groene zone die ik wilde doorkruisen. Omdat ik mijn tante een dagje Appeltern cadeau had gedaan probeerde ik dit te koppelen. Misschien kon ze me ophalen in Rhenen of, als het heel goed zou gaan, kon ik doorlopen. Ik had dus gemikt op zo'n 70 km en begon met het idee *lukt het niet, dan kan ik altijd omkeren, lukt het wel dan is het feest*.

Jaren geleden deed ik veel extremere tochten

© Elke Rabé

© Elke Rabé

> Rondleiding in het voedselbos van Vrijhof Oostwaard.

© Elke Rabé

> Vrijhof Oostwaard in Maarssen.

en sporten, maar door de gevolgen van een eerder doorgemaakte ziekte is niets meer vanzelfsprekend. Na het genietmoment pak ik Max uit en slaap voor het eerst weer wat uren achter elkaar door op mijn dikke matras. Ondanks het wijd openstaande sterrenkijk-dakraam recht boven mijn bed, voel ik me toch een beetje opgesloten na 8 nachten open en bloot onder de sterrenhemel. Mijn bivakzak is nauwelijks gebruikt.

De volgende ochtend sta ik rustig op en begin alles schoon te maken. Terwijl ik zo bezig ben merk ik ineens: *ik ben de kar niet aan het opruimen, ik maak hem weer klaar voor vertrek!* Meteen valt er een zwaarte van me af, want ik voel me echt ontregeld en triest sinds ik wakker ben. Ik wil nog niet terug zijn. Een dag later zit ik op een van mijn favoriete plekken aan de andere kant van het natuurgebied, waar ik vanuit die stoel bij terugkomst op uit keek. Hier en nu voel ik me weer de koning te rijk: ik ben onderweg. Veel mensen met een *Tiny House On Wheels* zullen dit herkennen: het liefst dwaal ik met mijn beperkte bezit gewoon rond.

Ga je mee verdwalen? Ik weet de weg.. of niet en dat is ook niet erg.

Toch heb ik mijn huisje zo gebouwd dat het nu eerder mijn stabiele basis is van waaruit ik met nog minder spullen mijn dwaaltochten kan ondernemen. Soms voelt het alsof ik

eigenlijk een nomade, zwerver of pelgrim ben. Eentje zonder doel wel te verstaan. Ik maak een plan om het te wijzigen als ik er zin in heb. Zo werd de tocht van 70 km afgelopen week al snel 150 km en zo brei ik er nu weer een tocht aan vast.

Deze keer heb ik wel een *ouderwetse* kaart kunnen bemachtigen en kan mijn telefoon, die ik eerder gebruikte om te navigeren, diep weggestopt zitten. Ik heb door het eerdere navigeren ook geen data meer, dus nu ben ik echt offline. Heerlijk! Waar ik eerder deze week vooral bezig was met kilometers afleggen begin ik nu nog meer rust te vinden. Ik struin wat

© Elke Rabé

rond en door de 1:25000 kaart kan ik ieder paadje nemen dat ik er leuk vind uitzien. Ik kom niet ver, maar zie veel. Dit voelt zó fijn. Het hele bos is voor mij alleen. Op het heetst van de dag neem ik een lange pauze en soms val ik zelfs in slaap.

Mijn kar Max is een soort micro *tiny house*. Alles heeft een vaste plek, alles klopt, alles is er en meer heb ik niet nodig. Bovendien hobbelt hij keurig achter mij aan ongeacht de avontuurlijke routes die ik zo nu en dan kies. Natuurlijk loop ik daardoor wel eens vast, maar vaak lost het zich ook wel weer op. Soms heb ik hulp nodig, bijvoorbeeld bij te smalle hekjes met prikkeldraad aan de bovenkant of bij boomstronken die tot halverwege mijn bovenbenen komen. Toch overwin ik in mijn eentje een hindernisparcours van 5 boomstammen in een kwartier, een zandvlakte waar de wielen

tot halverwege de as in wegzakken en een 150 meter lange trap. Zelfs een minder wijs besluit om een talud omhoog naar een grote weg alleen te proberen loopt uiteindelijk ternauwernood goed af. Hoe dan ook, het lopen met de kar bezorgt me in elk geval minder stress of zorgen dan het verplaatsen van mijn huis.

Wat ook heel leuk is aan mijn manier van reizen (zonder campings, maar bij mensen in de tuin) is dat ik veel mensen ontmoet die ik lijk te inspireren met zowel de reis als mijn manier van simpel leven in een *tiny house*. Zoiets is niet vanzelfsprekend, dat vergeet ik wel eens. Onbedoeld zet mijn (en dus ons) verhaal mensen aan het denken en soms zelfs een beetje in actie. Ik kom zelfs steeds vaker mensen tegen die wel een *tiny house*-droom koesteren, maar het nog niet gedurfd hebben. Het is dus goed om onze verhalen te blijven vertellen dus (bij een vuurtje in iemands tuin). Dromen kunnen namelijk werkelijkheid worden. Zoals mijn droom om met een micro variant van mijn huis (Max dus) te gaan reizen en mensen te inspireren. Dit smaakt naar nog meer!

Onder het motto MY Tiny HomeE - Live Simply (MYTHELS) bouwt Elke in 2017 haar eigen huisje. Nu is MYTHELS 2.1 er en woont zij heerlijk in het groen. Voor Klein Wonen Magazine belicht zij op haar eigen wijze het fenomeen klein wonen..

Pakjes en zakjes zijn aan **Suzanne Beekenkamp**

niet besteed en ook dierlijke producten laat zij steeds vaker staan.

De gediplomeerde natuurvoedingsinstructeur en gewichtsconsulente wil mensen graag inspireren goed en gezond te eten, maar vooral ook te genieten. Dat doet de Babantse onder meer via haar food- en lifestyleblog Puur Suzanne.

Frisse broodsalade

PANZANELLA

Dit zomerse weer vraagt om een heerlijke frisse broodsalade. Ook wel panzanella genoemd. Panzanella is een voorgerecht uit de Italiaanse keuken van oud brood, doordrenkt met gesneden tomaat en gekruid met basilicum en vinaigrette. Het is bedoeld om restjes op te maken en komt oorspronkelijk uit de regio's Toscane en Umbrië. Echt een heerlijke salade voor bij een picknick maar ook erg geschikt als bijgerecht bij de BBQ. Ik maak deze salade met de heerlijke cherrytomaaten uit mijn moestuin.

Verwarm de oven voor op 180 graden.

Snijd het brood in blokjes. Meng deze in een kom met een eetlepel olijfolie en een theelepel knoflookpoeder. Schep de broodblokjes op een bakplaat en zet deze voor 15 minuten in een voorverwarmde oven.

Halveer de tomaten, snijd de komkommer in plakjes en halveer deze daarna. Snijd de rode ui fijn.

Meng de stukken brood met de tomaten, de komkommer en de rode ui. Voeg nu de kappertjes en de olijven toe. De olijven zou je eventueel ook fijn kunnen snijden.

Voeg de rode wijnazijn toe en meng alles goed door elkaar. Breng op smaak met een snufje peper en de verse basilicum.

Eet smakelijk!

HOE MAAK JE HET?

Wat heb je nodig (2 pers.)?

- 2 oude volkoren boterhammen of een hard volkoren broodje
- 1 el olijfolie
- 1 tl knoflookpoeder
- 200 gr cherrytomaaten
- 1/4 komkommer
- 1/2 rode ui
- 1 el kappertjes
- 50 gr olijven
- 2 tl rode wijnazijn
- peper naar smaak
- verse basilicum naar smaak

PLANTEN OM OP TE VRETEN!

GOUDSBLOEM

Wat de rode klaproos is voor militairen en de witte anjer voor veteranen, is de goudsbloem voor alle burgerslachtoffers van oorlogen. Mijn opa vertelde altijd dat hij in de oorlog de hele tuin vol goudsbloem liet groeien, en dan trots **OZO!** riep: *oranje zal overwinnen*. Je hoeft niet te vragen waarom deze bloem de naam goudsbloem draagt, daar is die mooie oranje kleur de oorzaak van. In de oorlog was het op sommige plekken om die reden ook een verboden bloem.

Oranje is de kleur van optimisme en levensvreugde. Goudsbloem werkt dan ook opvrolijkend, stimulerend en verwarmend op het gemoed, maar in de eerste plaats staat de goudsbloem bekend vanwege haar rol in de Calendulazalf. Deze zalf werkt samentrekkend en voedend voor de huid, reinigt, verzacht en voorkomt rimpels. De meer therapeutische eigenschappen liggen op het vlak van wondheling, herstel van weefsels en het voorkomen van ontstekingen. Het bevordert de lokale doorbloeding, is wond reinigend en verzacht de pijn. Een ideale kinderzalf dus, die bij alle botsingen verlichting biedt! Zelf gebruik

> Goudsbloem werkt opvrolijkend.

© Maaïke Pfann

ik voor mijn gezicht goudsbloemolie. Ik laat de natuur mijn huid graag een handje helpen bij het verstrijken van de jaren!

Zonaanbidder

Oorspronkelijk komt de goudsbloem uit het Middellandse Zeegebied, waar ze het hele jaar door bloeit. Daar heeft ze ook de naam Calendula, ofwel kalendertje, aan te danken. Dit is afgeleid van het Latijnse woord *kalendae* en betekent *elke eerste dag van de maand weer bloeiend*. Tijdens een zachte winter bloeit de goudsbloem bij ons

© Maaïke Pfann

Als kind al stopte **Maaïke Pfann** madeliefjes in haar mond, zoog de honing uit dovenetelbloemen en knabbelde op zuring-stokken. Het stadse leven op 4 hoog achter en een loopbaan als grafisch ontwerper en fotograaf zorgden tijdelijk voor een andere focus, maar sinds zij in Waterland in een klein huis met grote tuin woont, is haar groene bloed weer gaan stromen.

Tijdens een opleiding kruidengeneeskunde en biologische landbouw verbaasde zij zich erover dat juist de onkruiden, die zij tijdens haar stages in de groentetuin weg schoffelde, in de kruidengeneeskunde gebruikt worden als medicijn en ook heel lekker en gezond zijn.

Nu is Maaïke beter bekend als Mevrouw Onkruid. Zij runde een *wild* tuinkamerrestaurant, organiseerde workshops *koken met onkruid* en schreef de jaaropleiding *leven met planten*, die grofweg kruidengeneeskunde combineert met wildplukken, permacultuur en biologisch dynamisch tuinieren. En ze heeft haar eigen website, mevrouwonkruid.nl plus een instagramaccount: [@mevrouwonkruid](https://www.instagram.com/mevrouwonkruid).

> Goudsbloemblaadjes zijn lekker in een salade.

© Maake Plann

ook het hele jaar. De plant geeft mooie oranje en goudgele bloemen van juli tot oktober. Calendula houdt van de zon, dus plant hem op een warm en zonnig plekje. Als de bloem is uitgebloeid, maakt de plant de typische goudsbloemzaden die je kunt verzamelen om volgend jaar opnieuw te zaaien.

Vrolijk ontbijt

Net als mijn opa heb ik mijn tuin vol met

goudsbloemen laten groeien. Iedere ochtend ga ik even kijken. Als de bloemen na 7.00 uur nog dicht zijn voorspellen ze regen. Zijn ze open, dan belooft het een zonnige dag te worden. De oranje bloemblaadjes gebruik ik graag als eetbare garnering op een salade of voor een vrolijk ontbijt en ik maak er een fijne voorraad olie van aan als effectief anti-rimpelproduct of verzachtende huidolie na het zonnebaden.

> Goudsbloemolie kun je goed in de zomer maken.

Goudsbloemolie

Zelf goudsbloemolie maken is niet zo moeilijk en de zomer is er de ideale tijd voor:

Pluk de oranje blaadjes van ongeveer 20 bloemen. Laat ze een dag drogen op een theedoek (langer mag ook). Doe de bloemblaadjes in een schoon en droog (jam)potje, vul het potje met olie (liefst biologisch en koudgeperst van olijf of zonnebloem) en voeg zoveel olie toe dat de bloemblaadjes goed onder de olie staan. Roer een beetje.

Span een stukje katoen met elastiek over de opening en laat de pot ongeveer 2 weken in de zon staan (als het heel zonnig is, kan het korter). Zeef de olie en bewaar in een donkergekleurde fles.

© Marina Pershina

SOCIAL SMALL TALK

Bewoners van kleine woningen laten net als ieder ander graag hun belevenissen zien via social media. Klein Wonen Magazine volgt hen met plezier en verzamelt ieder kwartaal een aantal leuke, interessante of mooie *posts* van over de hele wereld.

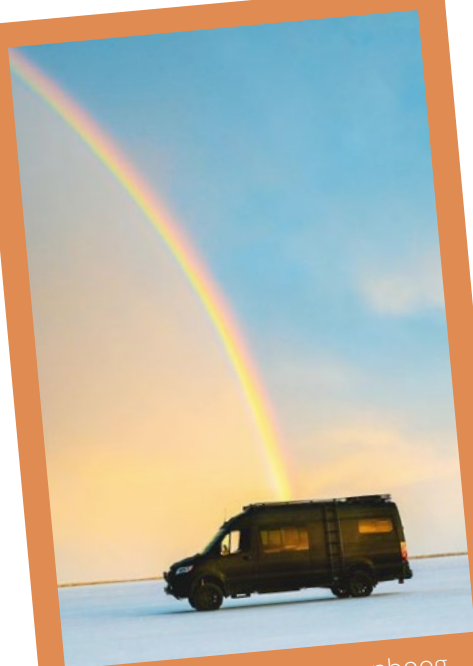

Off-grid wonen met je *van* is fantastisch, maar je hebt er zelf ook wel eens behoefte aan om even lekker opgeladen te worden. Dus waarom ga je dan niet gewoon naast je zonnepanelen liggen, moet *adventure_v4n* hebben gedacht. Geen twijfel mogelijk dat hij weer vol energie aan zijn volgende avontuur is begonnen!

Britt en Wouter wilden al lang klein wonen, maar wisten niet hoe. Uiteindelijk vielen ze voor deze fraaie boxen, waarvan zij er een halve gestapeld hebben. Zo heeft *tinyhouse_domi* meteen een dakterras. Gaaf!

Veel jonge honden vinden pas hun rust in een bench, maar daar heb je in je kleine huisje of *van* geen plaats voor. *Hoezo niet?*, dacht *marriedtoamowery* bij de herinrichting van haar woonbus. *We wilden dat het tevens een functioneel meubel zou worden.* Dat is zeker gelukt. En zo te zien is puppy Jon er ook erg mee in zijn sas!

Aan het eind van de regenboog staat een... stoere woonbus. Beter kan *vanlife*-geluk niet worden vastgelegd. Naar eigen zeggen was *_mitchmcperson* op het juiste moment op de juiste plaats voor deze *pica*. Het is het coolste moment uit zijn leven tot nu toe, maar daar hoefde hij niet voor naar de noordpool. Hij nam dit geweldige plaatje na een korte regenbui op de zonovergoten zoutvlakte van Bonneville (Utah (VS)). Goud waard!

Je hebt *tiny houses* en *tiny houses*! Dit lijkt een gezellige bar op je vakantiecamping, maar het is een heus *tiny house* van slechts 5 meter lang. Speciaal gebouwd voor rondreizen. *Dit is zoals een tiny house zou moeten zijn, met alleen de meest basic zaken,* reageert *feetsenor* op deze foto van *livingbiginatinyhouse* uit Nieuw-Zeeland. *Er is een hoop plek voor een kleine voetafdruk,* meent hij zelf. Dat is een ding wat zeker is!

Genoten van
KLEIN WONEN MAGAZINE?

Trakteer ons op een kopje thee!

Klein Wonen Magazine maken wij met
liefde gratis voor jullie. Als je dit waardeert
kun je ons op een kopje thee trakteren. Of misschien
zelfs wel met iets lekkers? Alvast veel dank!

Klik op een van de kopjes om ons een footje te geven.